

INFORMATOR

URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Nr 3/2021

Przy wykorzystaniu zamieszczonych w „Informatorze UZP” informacji poprzez przedruk całego artykułu bądź jego fragmentów należy: podać autora oraz źródło pochodzenia cytowanego tekstu wskazując na numer „Informatora UZP”, rok i miesiąc wydania oraz adres strony internetowej, na której był on opublikowany.

Korzystając z zamieszczonych w „Informatorze UZP” danych, wykresów, zestawień statystycznych itp. należy wskazać wszystkie informacje identyfikujące materiał, z którego zostały one zaczerpnięte.

Spis treści

AKTUALNOŚCI	2
ELEKTRONIZACJA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH – PLATFORMA e-ZAMÓWIENIA	2
Pilotaż modułu składania ofert i wniosków	2
Platforma e-Zamówienia – informacja o kolejnych krokach.....	2
EDUKACJA	3
Cykl konferencji „Zamówienia publiczne. Prawo i doświadczenia”	3
Konferencja „Nowe Prawo zamówień publicznych – wiedza i praktyka”	4
Dwudniowe szkolenia, seminaria, konferencje w ramach „Profesjonalizacji kadr w zamówieniach publicznych”	5
Szkolenia nt. społecznych zamówień publicznych	5
Aspekty społeczne w nowym Prawie zamówień publicznych	6
POZAP – Poznań o zamówieniach publicznych	7
#idearozwojubiznesu – cykl edukacyjnych spotkań online.....	7
PUBLIKACJE UZP	8
Orzecznictwo - zamówienia publiczne	8
PRAWO	9
Zmiany w ustawie Pzp	9
PRAWO EUROPEJSKIE	10
Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE	10
OPINIE PRAWNE	23
Katalog osób zobowiązanych do złożenia oświadczeń, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp.....	23
KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	29
Wymóg zatrudnienia na podstawie stosunku pracy osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia	29
ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	37
Orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej	37
ANALIZY SYSTEMOWE	53
Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2021 – 30.09.2021	53

AKTUALNOŚCI

ELEKTRONIZACJA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH – PLATFORMA e-ZAMÓWIENIA

➤ **Pilotaż modułu składania ofert i wniosków**

Dobiegło końca wdrażanie Modułu składania ofert i wniosków (MOW), stanowiącego jeden z najważniejszych elementów Platformy e-Zamówienia. Proces wdrożenia tego dużego modułu, stanowiący znaczną ingerencję w Platformę e-Zamówienia, przebiegł pomyślnie i sprawnie.

Kolejnym krokiem było uruchomienie pilotażu modułu składania ofert i wniosków, który wystartował 18 października 2021 r. W pilotażu udział biorą wykonawcy oraz grupa 100 zamawiających. Pilotaż polega na faktycznym prowadzeniu na Platformie e-Zamówienia postępowań jako na stronie postępowania, z wykorzystaniem dedykowanego do tego modułu składania ofert i wniosków. Dzięki MOW możliwe jest prowadzenie elektronicznej komunikacji z wykonawcami, którzy mogą za pośrednictwem tego modułu składać oferty, wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub prace konkursowe. Pilotaż pozwoli na zweryfikowanie działania narzędzia pod względem funkcjonalnym i ergonomicznym, a wnioski z pilotażu posłużą do jego udoskonalenia przed udostępnieniem dla wszystkich zamawiających.

Przeprowadzenie postępowania z wykorzystaniem funkcjonalności Platformy będzie działaniem pociągającym za sobą wszelkie skutki wynikające z przepisów Prawa zamówień publicznych.

➤ **Platforma e-Zamówienia – informacja o kolejnych krokach**

Praca nad modułami monitoringu i analiz oraz e-senderem

Trwają prace nad kolejnymi modułami Platformy e-Zamówienia, tj. modułem monitoringu i analiz oraz modułem e-sender.

Roczne sprawozdanie do Prezesa Urzędu

Prowadzone są również prace nad rocznym sprawozdaniem przekazywanym do Prezesa Urzędu. Sprawozdanie będzie gotowe i udostępnione od 1 stycznia 2022 r. Po finalnym wdrożeniu wszystkich modułów (co nastąpi najpóźniej w lipcu 2022 r.) planowane jest, aby

roczne sprawozdania dla postępowań prowadzonych i wykorzystujących wszystkie funkcjonalności Platformy tworzone były z wykorzystaniem danych znajdujących się w Centralnym Repozytorium Danych Platformy e-Zamówienia.

Data zakończenia projektu – 15 lipca 2022 r. – niezagrożona

Uwzględniając stan zaawansowania budowy poszczególnych modułów zakłada się, że końcowa data realizacji projektu budowy Platformy e-Zamówienia tj. 15 lipca 2022 r., mimo napotkanych wyzwań realizacyjnych, jest niezagrożona.

miniPortal - funkcjonuje do pełnego wdrożenia Platformy e-Zamówienia

Działanie miniPortalu zostanie utrzymane do czasu wdrożenia wszystkich modułów Platformy e-Zamówienia z możliwością dokończenia wszczętych tam postępowań.

EDUKACJA

➤ Cykl konferencji „Zamówienia publiczne. Prawo i doświadczenia”

W lipcu 2021 roku Urząd Zamówień Publicznych rozpoczął realizację cyklu konferencji pn. „Zamówienia Publiczne. Prawo i doświadczenia”. Wydarzenia te są organizowane w porozumieniu z partnerami – urzędami wojewódzkimi lub uczelniami wyższymi. Ideą spotkań było nie tylko omówienie istotnych zagadnień dotyczących Prawa zamówień publicznych, ale też dyskusja na temat praktyki jego stosowania.

Ten cykl konferencji to kontynuacja działań szkoleniowych prowadzonych przez Urząd w pierwszym półroczu 2021 r. - wówczas w przedsięwzięciach edukacyjnych realizowanych przez UZP w formie zdalnej (konferencje, seminaria, debaty, szkolenia) wzięły 2552 osoby. W drugim półroczu zrealizowaliśmy już spotkania stacjonarne, sprzyjające wymianie poglądów, a także ułatwiające odbiór przez Urząd sygnałów dotyczących praktycznych aspektów stosowania przepisów Pzp. Konferencje te były też okazją do przekazania słuchaczom tradycyjnej (drukowanej) wersji Komentarza do Prawa zamówień publicznych przygotowanego przez pracowników Urzędu oraz publikacji z tekstem ustawy Pzp i aktów wykonawczych.

Dotychczas w ramach cyklu odbyły się następujące spotkania:

16 lipca – Warszawa, 21 lipca – Białystok, 22 lipca – Olsztyn, 28 lipca – Kielce, 5 sierpnia – Sopot, 6 sierpnia – Kraków, 12 sierpnia – Gorzów Wielkopolski, 23 sierpnia – Bydgoszcz,

27 sierpnia – Lublin, 6 września – Wrocław, 14 września – Gdańsk, 17 września – Łódź,
24 września – Toruń.

➤ **Konferencja „Nowe Prawo zamówień publicznych – wiedza i praktyka”**

20 października 2021 r. w siedzibie Ministerstwa Rozwoju i Technologii odbyła się w ramach projektu „Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych” konferencja pt. „Nowe Prawo zamówień publicznych – wiedza i praktyka”.

Uczestnicy wydarzenia mieli okazję wysłuchać prezentacji dotyczących różnych aspektów nowego Prawa zamówień publicznych, a także poszerzyć swoją wiedzę w zakresie procesu elektronicznej zamówień publicznych. Na wszystkich uczestników czekały również materiały drukowane w postaci ujednoliconego tekstu ustawy, aktów wykonawczych oraz Komentarza PZP opracowanego przez specjalistów z Urzędu Zamówień Publicznych.

Ze strony Urzędu w wydarzeniu udział wzięli przedstawiciele Kierownictwa Urzędu – Prezes Hubert Nowak oraz Wiceprezes dr Joanna Knapieńska. Tematykę prawną dotyczącą regulacji i pierwszych doświadczeń ze stosowania nowego Pzp poruszyli przedstawiciele Departamentu Prawnego – Dyrektor Bogdan Artymowicz, Zastępca Dyrektora dr Izabela Fundowicz oraz Naczelnik Anna Dunajewska-Bańka. O zagadnieniach związanych z kontrolą mówił Zbigniew Wiecha, Dyrektor Departamentu Kontroli Zamówień Publicznych, a o budowie platformy e-Zamówienia - Dyrektor Biura Organizacyjno-Finansowego, Krzysztof Fijołek oraz Kierownik projektu e-Zamówienia, Piotr Biłas.

Prezentacje konferencyjne:

Procedura uproszczona udzielania zamówień publicznych wykorzystanie negocjacji

w procesie udzielenia zamówienia - Anna Dunajewska-Bańka

Elektronizacja Zamówień Publicznych - Krzysztof Fijołek, Piotr Biłas

Kwalifikacja podmiotowa wykonawców w praktyce i orzecznictwie - dr Izabela Fundowicz

Prowadzenie postępowania wg nowych procedur – wnioski z kontroli postępowań

przeprowadzonych przez UZP - Zbigniew Wiecha

➤ **Dwudniowe szkolenia, seminaria, konferencje w ramach „Profesjonalizacji kadr w zamówieniach publicznych”**

Kontynuujemy działania edukacyjne (szkolenia, konferencje, seminarium) w ramach realizowanego przez UZP projektu „Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych” współfinansowanego ze środków unijnych w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój. Wydarzenia te adresowane są przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej oraz instytucji kontrolujących proces udzielania zamówień publicznych. Nabór jest prowadzony przez portal internetowy Urzędu, a ogłoszenia o kolejnych wydarzeniach zamieszczane są zawsze w najlepiej widocznym miejscu na stronie głównej.

[Szczegółowy harmonogram](#) działań w projekcie "Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych" dostępny jest na stronie internetowej UZP (zakładka „Projekty Administracji Publicznej”).

➤ **Szkolenia nt. społecznych zamówień publicznych**

W dniach 29 i 30 września 2021 r. odbyły się dwa jednodniowe szkolenia z zakresu aspektów społecznych w zamówieniach publicznych. Wydarzenia zorganizowane zostały w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE pt. „Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych” w PO WER.

Szkolenia podzielono na trzy części tematyczne. W pierwszych dwóch częściach przedstawiciele UZP omówili klauzule społeczne oraz pozostałe aspekty społeczne w zamówieniach publicznych. W części trzeciej przedstawiono od strony praktycznej tematykę dostępności dla osób niepełnosprawnych oraz projektowanie z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników w zamówieniach publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem dostępności cyfrowej. Kwestie dotyczące dostępności omówiła Pani Monika Szczygielska, specjalistka ds. dostępności cyfrowej, dostępności multimediiów i wydarzeń.

Szkolenia przeprowadzono w formie zdalnej umożliwiającej interakcje z trenerami poprzez moderowany czat. W każdym ze szkoleń wzięło udział po ok. 50 osób.

➤ **Aspekty społeczne w nowym Prawie zamówień publicznych**

We wrześniu 2021 r. na stronie internetowej Urzędu został opublikowany informator pn. „Aspekty społeczne w nowym Prawie zamówień publicznych”.

Publikacja została opracowana w ramach projektu „Spójna Integracja Rozwoju Ekonomii Społecznej II” (SIREs II) realizowanego w ramach Działania 2.9: Rozwój Ekonomii Społecznej, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Projekt jest realizowany przez partnerstwo, którego liderem jest Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych (OZRSS), a partnerami są Fundacja Idea Rozwoju (FIR) oraz Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych (STOP). Publikacja zawiera informacje na temat aspektów społecznych w nowym Prawie zamówień publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań, które ułatwiają dostęp do realizacji zamówień publicznych podmiotom ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwom społecznym.

Informator został objęty patronatem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych i jest dostępny na stronie internetowej UZP pod adresem:

https://www.uzp.gov.pl/_data/assets/pdf_file/0017/51380/aspekty-spoeczne-w-nowym-prawie-zamowien-publicznych.pdf

oraz na stronie internetowej projektu SIREs II pod adresem: <http://ozrss.pl/pobierz/aspekty-spoeczne-w-nowym-prawie-zamowien-publicznych.pdf>

W ramach projektu SIREs II 10 września br. odbyło się również webinarium poświęcone promocji zagadnień zaprezentowanych w informatorze, podczas którego prelekcję na temat rozwiązań prawnych umożliwiających uwzględnianie aspektów społecznych w zamówieniach publicznych wygłosiła przedstawicielka UZP – Pani Katarzyna Ołdak-Bułańska.

Nagranie webinarium dostępne jest pod linkiem – <http://ozrss.pl/nagranie-webinarium-pt-aspekty-spoeczne-w-nowym-prawie-zamowien-publicznych/?fbclid=IwAR3G0mjnEA9nJSZmhUwvPQG3r6Uybva3--bG4FuKpkwrjf-NP1dX2eKFXk>

➤ **POZAP – Poznań o zamówieniach publicznych**

Pod patronatem Urzędu Zamówień Publicznych, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych na Stadionie Miejskim w Poznaniu odbyła się pierwsza edycja kongresu POZAP – Poznań o zamówieniach publicznych. Wydarzenie współorganizował portal przetargowa.pl wspólnie z miastem Poznań.

Uczestnicy spotkania dyskutowali o najważniejszych zagadnieniach dotyczących funkcjonowania rynku zamówień publicznych z perspektywy zarówno zamawiających, jak i wykonawców.

W wydarzeniu w roli gościa specjalnego udział wzięł Hubert Nowak, Prezes UZP. W trakcie panelu „Jedyną stałą jest zmiana, czyli kierunek rozwoju rynku zamówień publicznych” Prezes Urzędu odpowiadał na pytania dotyczące m.in. elektroniczacji zamówień publicznych, komentarza do nowego Pzp autorstwa specjalistów z UZP, a także planów dotyczących dalszej aktywności Urzędu.

Nagranie całości wydarzenia dostępne jest pod linkiem:

<https://www.youtube.com/watch?v=AcO0ne2wfBM> (rozmowa z Prezesem UZP, Hubertem Nowakiem, rozpoczyna się ok. 5:43:00)

➤ **#idearozwojubiznesu – cykl edukacyjnych spotkań online**

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Ministerstwo Rozwoju i Technologii rozpoczęły cykl edukacyjnych wideokonferencji dla przedsiębiorców. Spotkania będą poświęcone wybranym rozwiązaniom z Polskiego Ładu, a także tarczy antykryzysowej i finansowej. Eksperti z kluczowych instytucji w krajowym systemie gospodarczym będą dzielić się z przedsiębiorcami wiedzą i praktycznymi wskazówkami na temat korzystania z rozwiązań osłonowych proponowanych firmom przez rząd.

Konferencje z cyklu #idearozwojubiznesu będą transmitowane „na żywo” na stronie internetowej www.parp.gov.pl/idearozwojubiznesu. Udział w wydarzeniach jest bezpłatny i nie wymaga wcześniejszej rejestracji.

Urząd Zamówień publicznych jest jedną z 19 instytucji, której eksperci zostali zaproszeni do udziału w spotkaniach. Ponadto w wydarzeniach wezmą udział przedstawiciele m.in. :

Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwa Finansów, KUKiE, Głównego Urzędu Miar, Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju czy Banku Gospodarstwa Krajowego.

W ramach cyklu eksperci UZP wezmą udział w 2 wydarzeniach:

25 listopada – „Zamówienia publiczne przyjazne dla przedsiębiorców”. W trakcie spotkania poruszone zostaną zagadnienia związane z obowiązującym od 1 stycznia br. Prawem zamówień publicznych, w szczególności te dotyczące zwiększenia znaczenia dialogu z wykonawcą, uproszczeń proceduralnych powyżej i poniżej progów unijnych, a także zrównoważenia stron umowy o zamówienie publiczne.

6 grudnia – „e-Zamówienia – droga do pozyskania publicznych kontraktów”. Wydarzenie poświęcone będzie platformie e-Zamówienia, ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonalności dedykowanym przedsiębiorcom oraz wykonawcom, a także tematyce prowadzenia komunikacji w postępowaniu.

PUBLIKACJE UZP

➤ Orzecznictwo - zamówienia publiczne

Na stronie Urzędu Zamówień Publicznych (zakładka Publikacje) zamieszczona została trzeci numer cyklicznego wydawnictwa pt. „Orzecznictwo – zamówienia publiczne”, zawierającej usystematyzowany zbiór części orzecznictwa Krajowej Izby Odwoławczej. Zapraszamy do zapoznania się z treścią publikacji.

[Orzecznictwo - zamówienia publiczne. Nr 3/2021](#)

W bieżącym roku Urząd wydał i udostępnił w serwisie internetowym istotne i pomocne w pracy „zamówieniowców” publikacje:

[Prawo zamówień publicznych. Komentarz \(wersja użytkowa\)](#)

[Prawo zamówień publicznych. Akty wykonawcze](#)

[Prawo zamówień publicznych. Tekst ujednolicony](#)

PRAWO

➤ Zmiany w ustawie Pzp

W dniu 31 sierpnia 2021 r. pod poz. 1598 została ogłoszona w Dzienniku Ustaw RP **ustawa z dnia 8 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw**, zwana dalej „ustawą o zmianie ustawy o BFG”. Ustawa ta wprowadza zmiany m.in. w *ustawie z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129), zwanej dalej „ustawą Pzp”, oraz w *ustawie z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej* (Dz. U. z 2020 r. poz. 762 i 2320), dotyczące zamówień publicznych.

<https://dziennikustaw.gov.pl/D2021000159801.pdf>

[Szczegółowe omówienie zmian na stronie UZP.](#)

Powyższe zmiany przewidziane w ustawie o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej **wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.**

PRAWO EUROPEJSKIE

Orzecznictwo

Trybunału Sprawiedliwości UE

1. Wyrok z dnia 8 lipca 2021 r. w sprawie C-295/20 *Sanresa*

Litewski sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału z pięcioma pytaniami prejudycjalnymi. W pytaniu pierwszym sąd odsyłający dążył do ustalenia, czy w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na usługi gospodarowania odpadami obowiązek posiadania przez wykonawcę, zamierzającego przemieścić odpady z jednego państwa członkowskiego do innego państwa, zgody właściwych organów państw członkowskich, których dotyczy przemieszczanie tych odpadów, stanowi wymóg związany z kompetencją do prowadzenia działalności zawodowej, czy też warunek realizacji zamówienia. Pytanie drugie sąd odsyłający uzależnił od uznania tego obowiązku przez Trybunał w odpowiedzi na pytanie pierwsze za wymóg związany z kompetencją do prowadzenia działalności zawodowej. Z kolei, poprzez pytanie trzecie sąd odsyłający chciał ustalić, czy na podstawie art. 70 dyrektywy 2014/24 w związku z art. 18 ust. 1 tej dyrektywy można odrzucić ofertę jednego z oferentów jedynie z tego powodu, że w chwili składania oferty nie przedstawił on dowodu, iż spełnia warunek realizacji danego zamówienia. Poprzez pytanie czwarte sąd odsyłający dążył do ustalenia, czy art. 18, art. 56 ust. 1 akapit pierwszy lit. b), art. 58 ust. 1 lit. a) i art. 58 ust. 2 dyrektywy 2014/24 należy interpretować w ten sposób, iż stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym instytucje zamawiające są uprawnione do określenia w dokumentach zamówienia procedury oceny ofert, zgodnie z którą posiadanie kompetencji do prowadzenia działalności zawodowej, której dotyczy zamówienie, zostanie – lub nie zostanie – zweryfikowane, mimo że kompetencja ta stanowi warunek konieczny dla zgodnej z prawem realizacji zamówienia publicznego, a instytucja zamawiająca powinna wiedzieć o tym przed sporządzeniem dokumentów zamówienia. W pytaniu piątym sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału o ustalenie, czy na podstawie art. 18 i art. 42 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2014/24 instytucje zamawiające, w ramach zamówienia na usługi gospodarowania odpadami, mogą zgodnie z prawem udzielić zamówienia na tego rodzaju

usługi jedynie wtedy, gdy w dokumentach zamówienia określą one w sposób jasny i precyzyjny ilość i skład odpadów oraz inne istotne warunki realizacji zamówienia.

Odpowiadając na pytanie pierwsze, Trybunał zauważył, że artykuł 58 ust. 2 dyrektywy 2014/24 pozwala instytucjom zamawiającym wymagać, aby wykonawcy figurowali w rejestrze zawodowym lub handlowym prowadzonym w ich państwie członkowskim siedziby. Tymczasem obowiązku uzyskania zgody zainteresowanych właściwych organów na przemieszczanie odpadów z jednego państwa członkowskiego do innego państwa nie można utożsamiać ani z obowiązkiem figurowania w rejestrze zawodowym lub handlowym państwa członkowskiego, ani z obowiązkiem posiadania określonego zezwolenia lub statusu członkowskiego w określonej organizacji. Trybunał wskazał również, że obowiązek uzyskania zgody właściwych zainteresowanych organów na przemieszczanie odpadów z jednego państwa członkowskiego do innego państwa nie jest również objęty zakresem pojęcia zdolności technicznej i zawodowej kandydata lub oferenta w rozumieniu art. 58 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) wspomnianej dyrektywy. W tym względzie zdaniem Trybunału obowiązek uzyskania zgody właściwych organów państw wysyłki, przeznaczenia i tranzytu przed przemieszczeniem odpadów wchodzi w zakres realizacji zamówienia. Obowiązek ten ma bowiem na celu określenie szczególnych warunków w celu uwzględnienia kwestii środowiskowych, którym powinien podlegać wywóz odpadów do innego państwa. Jak stwierdził Trybunał, poprzez nałożenie tego obowiązku instytucja zamawiająca spełnia wymagania art. 18 ust. 2 dyrektywy 2014/24, zgodnie z którym państwa członkowskie podejmują stosowne środki służące zapewnieniu, by przy realizacji zamówień publicznych wykonawcy przestrzegali w szczególności mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska ustanowionych w prawie Unii. Ze względu na odpowiedź udzieloną na pytanie pierwsze nie było potrzeby udzielania odpowiedzi na pytanie drugie. W odpowiedzi na pytanie trzecie Trybunał wskazał, że zobowiązanie oferentów do spełnienia wszystkich warunków realizacji zamówienia w chwili przedstawienia ich oferty stanowi nadmierny wymóg, który w konsekwencji może zniechęcić ich do udziału w postępowaniach udzielania zamówień publicznych, i tym samym narusza zasady proporcjonalności i przejrzystości gwarantowane w art. 18 ust. 1 dyrektywy 2014/24. Odpowiadając na pytanie czwarte, Trybunał zauważył, że pytanie to opiera się na założeniu, że obowiązek posiadania przez wykonawców, zamierzających przemieścić odpady z jednego państwa członkowskiego do innego państwa, zgody właściwych zainteresowanych organów stanowi kryterium kwalifikacji

podmiotowej w rozumieniu art. 58 dyrektywy 2014/24. Ponieważ obowiązek ten należy uznać za warunek realizacji zamówienia w rozumieniu art. 70 tej dyrektywy, jak wynika z odpowiedzi udzielonej na pytanie pierwsze, Trybunał uznał, że nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytanie czwarte. Trybunał nie odpowiedział na pytanie piąte z uwagi na jego zbyt ogólne i abstrakcyjne sformułowanie niepozwalające na ustalenie związku pomiędzy tym pytaniem a sporem w postępowaniu głównym.

Podsumowując, w wyniku powyższych rozważań, Trybunał orzekł, że w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na usługi gospodarowania odpadami obowiązek posiadania przez wykonawcę, zamierzającego przemieścić odpady z jednego państwa członkowskiego do innego państwa, zgody właściwych organów państw członkowskich, których dotyczy przemieszczanie tych odpadów, stanowi warunek realizacji tego zamówienia. Ponadto Trybunał orzekł, że artykuł 70 dyrektywy 2014/24 w związku z art. 18 ust. 1 tej dyrektywy nie stanowi podstawy do odrzucenia ofert jednego z oferentów jedynie z tego powodu, że w chwili składania oferty nie przedstawił on dowodu, iż spełnia warunek realizacji danego zamówienia.

Pełen tekst wyroku w tej sprawie można znaleźć pod adresem: https://www.uzp.gov.pl/data/assets/pdf_file/0016/50920/orzeczenie-z-dnia-8-lipca-2021-r.-w-sprawie-C-295_20-Sanresa.pdf

2. Wyrok z dnia 2 września 2021 r. w sprawach połączonych C-721/19 i C-722/19 *Sisal*

Włoski sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału z czterema pytaniami prejudycjalnymi. W pytaniu pierwszym sąd odsyłający zmierzał do ustalenia, czy prawo unijne, a w szczególności art. 43 dyrektywy 2014/23 sprzeciwia się przepisom krajowym nakładającym obowiązek odnowienia umowy koncesyjnej bez przeprowadzania nowego postępowania w sprawie udzielenia koncesji na warunkach, na jakich została ona udzielona jednemu koncesjonariuszowi, podczas gdy właściwe prawo krajowe przewidywało, że koncesja taka powinna co do zasady zostać przyznana kilku, maksymalnie czterem, podmiotom gospodarczym. Poprzez pytania drugie i trzecie, sąd odsyłający chciał się dowiedzieć, czy prawo unijne, a w szczególności art. 43 dyrektywy 2014/23, sprzeciwia się uregulowaniu krajowemu, które przewiduje z jednej strony, że decyzję o odnowieniu koncesji

podejmuje się na dwa lata przed jej wygaśnięciem, oraz z drugiej strony przewiduje zmianę warunków zapłaty opłaty koncesyjnej należnej od koncesjonariusza, takich jak zawarte w pierwotnej umowie koncesyjnej, tak aby zagwarantować państwu nowe i większe przychody budżetowe. W pytaniu czwartym sąd odsyłający zmierzał do ustalenia, czy na podstawie art. 43 ust. 4 dyrektywy 2014/23 i art. 1 ust. 3 dyrektywy 89/665 podmiot gospodarczy może wnieść odwołanie od decyzji o odnowieniu koncesji z tego powodu, że warunki wykonania pierwotnej umowy koncesyjnej zostały przy tej okazji zmienione, wówczas gdy nie uczestniczył on w pierwotnym postępowaniu w sprawie udzielenia tej koncesji.

Odpowiadając na pytanie pierwsze, Trybunał zwrócił uwagę, że zgodnie z brzmieniem art. 43 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2014/23 prawodawca unijny przewidział, że koncesje mogą zostać zmienione bez nowego postępowania w sprawie udzielenia koncesji, jeżeli zmiany, niezależnie od ich wartości pieniężnej, zostały przewidziane w pierwotnych dokumentach koncesji w jasnych, precyzyjnych i jednoznacznych klauzulach przeglądowych, które mogą obejmować klauzule zmiany ceny lub opcje. Tego rodzaju klauzule wskazują zakres i charakter możliwych modyfikacji lub opcji, a także warunki, na jakich można je stosować. Nie mogą one przewidywać modyfikacji ani opcji, które zmieniłyby ogólny charakter koncesji. Jednakże, jak zauważył Trybunał, takie odnowienie umowy bez przeprowadzania nowego postępowania w sprawie udzielenia koncesji jest możliwe zgodnie z art. 43 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2014/23 tylko wtedy, gdy spełnione zostały warunki dotyczące stosowania przewidzianej w tym celu klauzuli. Odpowiadając na pytania drugie i trzecie, Trybunał podkreślił, że fakt, iż w sprawie będącej przedmiotem odesłania prejudycjalnego odnowienie zostało przyznane dwa lata przed datą wygaśnięcia rozpatrywanej umowy koncesyjnej, nie stanowi sam w sobie zmiany postanowień tej umowy, podczas gdy, z akt przedstawionych Trybunałowi wynika, że prawo regulujące wspomnianą umowę nie narzucało daty, w której miała zostać wydana decyzja o ewentualnym przedłużeniu umowy. Z drugiej strony powody uzasadniające to odnowienie, a w szczególności cel polegający na zagwarantowaniu państwu nowych i większych wpływów budżetowych, nie mają decydującego znaczenia dla oceny, czy warunki tego odnowienia zawierają istotne zmiany. Ponadto Trybunał wskazał, że jeżeli chodzi o zmianę warunków zapłaty opłaty licencyjnej należnej od koncesjonariusza, które zostały przewidziane w rozpatrywanej umowie koncesyjnej, z art. 43 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2014/23 nie można wywnioskować, że w ramach wykonania klauzuli lub opcji objętych tym przepisem każda zmiana, które nie została wyraźnie przewidziana przez tę klauzulę lub opcję, skutkuje

koniecznością przeprowadzenia nowego postępowania w sprawie udzielenia koncesji. Trybunał stwierdził, że zgodnie z art. 43 ust. 1 lit. e) dyrektywy 2014/23 w ramach sporów w postępowaniach głównych takie zmiany mogą zostać wprowadzone do koncesji bez wymogu przeprowadzenia nowego postępowania w sprawie udzielenia koncesji, o ile owe modyfikacje nie są istotne w rozumieniu art. 43 ust. 4 tej dyrektywy. Ten ostatni przepis przewiduje ogólną zasadę, zgodnie z którą zmianę obowiązującej umowy koncesyjnej uznaje się za istotną, jeżeli powoduje ona, że charakter koncesji różni się istotnie od charakteru pierwotnie zawartej koncesji. Przepis ten uściśla ponadto, że „w każdym przypadku” zmianę uznaje się za istotną w szczególności wówczas, gdy wprowadza ona warunki, które gdyby były częścią pierwotnego postępowania o udzielenie koncesji, umożliwiłyby dopuszczenie innych wnioskodawców niż ci, którzy zostali pierwotnie zakwalifikowani, lub przyjęcie oferty innej niż pierwotnie przyjęta albo przyciągnęłyby dodatkowych uczestników w postępowaniu o udzielenie koncesji, lub zmienia równowagę ekonomiczną koncesji na korzyść koncesjonariusza w sposób, którego nie przewidziano w pierwotnej koncesji. W odpowiedzi na pytanie czwarte, Trybunał, powołując się m. in. na wyrok z dnia 12 lutego 2004 r. w sprawie C-230/02 *Grossmann Air Service* oraz z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie C-328/17 *Amt Azienda Trasporti e Mobilità i in.*, stwierdził, że w braku złożenia oferty podmiot raczej nie może wykazać, że ma interes w zaskarżeniu tej decyzji lub że poniósł szkodę, lub może ją ponieść z racji udzielenia tego zamówienia. Niemniej jednak orzecznictwo to nie ma zastosowania w postępowaniach głównych, w których nie chodzi o ustalenie, czy podmioty gospodarcze, które nie uczestniczyły w pierwotnym postępowaniu w sprawie udzielenia koncesji, mają prawo do zaskarżenia wyniku tego postępowania. Jak wyjaśnił sąd odsyłający, w sprawach tych chodzi o interes takich podmiotów w tym, aby instytucja udzielająca koncesji czuwała nad zastosowaniem klauzuli o odnowieniu zgodnie z właściwym prawem. W tym względzie okoliczność, czy podmiot gospodarczy uczestniczył w pierwotnym postępowaniu w sprawie udzielenia koncesji, nie ma większego znaczenia, o ile w chwili, w której powinno nastąpić odnowienie koncesji, może on wykazać interes w uzyskaniu takiej koncesji. W tym kontekście podmiot ten nie ma obowiązku udowodnienia, że rzeczywiście brałby udział w owym nowym postępowaniu w sprawie udzielenia koncesji. W ten sposób podmiot gospodarczy spełniający te warunki może w odpowiednim przypadku zasadnie skarżyć decyzję instytucji udzielającej koncesji o odnowieniu koncesji na rzecz pierwotnego koncesjonariusza z tego względu, że przy tej okazji zostały zmienione warunki wykonania pierwotnej umowy

koncesyjnej. W tym celu, jak zauważył Trybunał, aby wykazać, że zmiany te mają charakter istotny, ten podmiot gospodarczy powinien być w stanie wnieść środek zaskarżenia mający na celu dokonanie tej weryfikacji.

Reasumując, w omawianym wyroku Trybunał orzekł, że prawo Unii, a w szczególności art. 43 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2014/23/UE, nie sprzeciwia się uregulowaniu krajowemu nakładającemu obowiązek odnowienia umowy koncesyjnej bez przeprowadzenia nowego postępowania w sprawie udzielenia koncesji na warunkach, na jakich została ona udzielona jednemu koncesjonariuszowi, podczas gdy właściwe prawo krajowe przewidywało, że taka koncesja powinna co do zasady zostać przyznana kilku, maksymalnie czterem, podmiotom gospodarczym, w sytuacji gdy owo uregulowanie krajowe stanowi wykonanie klauzuli zawartej w pierwotnej umowie koncesyjnej przewidującej takie odnowienie. Następnie Trybunał orzekł, że prawo Unii, a w szczególności art. 43 ust. 1 lit. e) dyrektywy 2014/23, nie sprzeciwia się uregulowaniu krajowemu, które przewiduje, z jednej strony, że decyzja o odnowieniu koncesji zapadnie na dwa lata przed jej wygaśnięciem, oraz z drugiej strony, zmianę warunków płatności opłaty koncesyjnej należnej od koncesjonariusza, które zostały zawarte w pierwotnej umowie koncesyjnej, tak aby zagwarantować państwu nowe i większe dochody budżetowe, jeżeli zmiana ta nie jest istotna w rozumieniu art. 43 ust. 4 tej dyrektywy. Na koniec Trybunał orzekł, że na podstawie artykułu 43 ust. 4 dyrektywy 2014/23 i art. 1 ust. 3 dyrektywy 89/665/EWG podmiot gospodarczy może wnieść środek zaskarżenia na decyzję o odnowieniu koncesji z tego powodu, że warunki wykonania pierwotnej umowy koncesyjnej zostały istotnie zmienione, podczas gdy nie brał on udziału w pierwotnym postępowaniu w sprawie udzielenia tej koncesji, o ile w chwili, gdy ma nastąpić odnowienie koncesji, wykaże on interes w uzyskaniu tej koncesji.

Pełen tekst wyroku w tej sprawie można znaleźć pod adresem:

https://www.uzp.gov.pl/_data/assets/pdf_file/0014/51512/orzeczenie-z-dnia-2-wrzesnia-2021-r.-w-sprawach-polaczonych-C-721_19-i-C-722_19-Sisal.pdf

3. Wyrok z dnia 7 września 2021 r. w sprawie C-927/19 *Klaipėdos regiono atlieku tvarkymo centras*

Litewski sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału z jedenastoma pytaniami prejudycjalnymi. Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dążył do ustalenia, czy na podstawie art. 58

dyrektywy 2014/24 spoczywający na wykonawcach obowiązek wykazania, iż osiągają określony średni roczny obrót w obszarze działalności objętym danym zamówieniem publicznym, stanowi kryterium kwalifikacji odnoszące się do ich sytuacji ekonomicznej i finansowej w rozumieniu ust. 3 tego przepisu, czy stanowi on kryterium kwalifikacji odnoszące się do ich zdolności technicznych i zawodowych w rozumieniu ust. 4 wspomnianego przepisu. Poprzez pytanie drugie sąd odsyłający chciał ustalić, czy na podstawie art. 58 ust. 3 w związku z art. 60 ust. 3 dyrektywy 2014/24, w przypadku gdy instytucja zamawiająca postawiła wymóg osiągnięcia określonego minimalnego obrotu w obszarze objętym danym zamówieniem publicznym, wykonawca w celu udowodnienia swojej sytuacji ekonomicznej i finansowej może powoływać się na dochody uzyskane przez tymczasowe konsorcjum przedsiębiorstw, do którego należał, wyłącznie wtedy, gdy w ramach konkretnego zamówienia publicznego miał on rzeczywisty wkład w działalność tego konsorcjum analogiczną do działalności stanowiącej przedmiot zamówienia publicznego, w odniesieniu do którego wykonawca ten zamierza udowodnić swoją sytuację ekonomiczną i finansową. Poprzez pytanie trzecie sąd odsyłający dążył do ustalenia, czy przepisy art. 58 ust. 4 oraz art. 42 i 70 dyrektywy 2014/24 mogą mieć jednocześnie zastosowanie do wymogu technicznego zawartego w ogłoszeniu o przetargu. Poprzez pytania piąte, szóste i siódme sąd odsyłający chciał się dowiedzieć, czy na podstawie art. 1 ust. 1 akapit czwarty, art. 1 ust. 3 i 5 oraz art. 2 ust. 1 lit. b) dyrektywy 89/665 decyzyja, w której instytucja zamawiająca odmawia przekazania danemu wykonawcy zawartych w zgłoszeniu lub w ofercie innego wykonawcy informacji uznanych za poufne, stanowi akt, który może być przedmiotem skargi, a jeżeli państwo członkowskie, na którego terytorium toczy się postępowanie o udzielenie danego zamówienia publicznego, przewidziało obowiązkowe postępowanie poprzedzające wniesienie skargi w odniesieniu do decyzji podjętych przez instytucje zamawiające, wniesienie sądowego środka zaskarżenia od tej decyzji musi być poprzedzone takim przedsądowym odwołaniem administracyjnym. Z kolei poprzez pytania czwarte, ósme i dziewiąte sąd odsyłający zmierzał do ustalenia, czy na podstawie art. 1 ust. 1 akapit czwarty oraz art. 1 ust. 3 i 5 dyrektywy 89/665, a także art. 21 dyrektywy 2014/24 zarówno instytucja zamawiająca, jak i – w stosownym przypadku – właściwy sąd krajowy są zobowiązane do przekazania wykonawcy, który złożył stosowny wniosek, wszystkich informacji zawartych w dokumentacji przedłożonej przez konkurenta, w tym objętych tą dokumentacją informacji poufnych. Sąd ten chciał się również dowiedzieć, czy w przypadku odmowy przekazania informacji ze względu na ich

poufność instytucja zamawiająca powinna uzasadnić swoje stanowisko odnośnie do tego poufnego charakteru. W pytaniu dziesiątym sąd odsyłający dążył do ustalenia, czy w oparciu o art. 57 ust. 4 dyrektywy 2014/24 sąd krajowy rozpoznający spór między instytucją zamawiającą a wykonawcą, któremu nie udzielono zamówienia, może, po pierwsze, odejść od dokonanej przez tę instytucję oceny zgodności z prawem postępowania wykonawcy, któremu udzielono zamówienia, i w związku z tym w wydanym orzeczeniu wyciągnąć z tego wszelkie konieczne wnioski oraz, po drugie, uwzględnić z urzędu zarzut dotyczący popełnionego przez instytucję zamawiającą błędu w ocenie. W ostatnim pytaniu sąd odsyłający chciał się dowiedzieć, czy art. 63 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2014/24 w związku z art. 57 ust. 4 i 6 tej dyrektywy stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym w przypadku gdy wykonawca będący członkiem grupy wykonawców był winny wprowadzenia w błąd przy dostarczaniu informacji, które były wymagane do weryfikacji tego, czy nie zachodzą podstawy wykluczenia grupy lub czy grupa ta spełnia kryteria kwalifikacji, o którym to wprowadzeniu w błąd jego partnerzy nie wiedzieli, środek w postaci wykluczenia z wszelkich postępowań o udzielenie zamówienia publicznego może zostać nałożony na wszystkich członków owej grupy.

W odpowiedzi na pytanie pierwsze Trybunał wskazał, że wymóg wykazania przez wykonawców, iż osiągną określony średni roczny obrót w obszarze działalności objętym zamówieniem, odpowiada definicji kryterium kwalifikacji opartego na ich sytuacji ekonomicznej i finansowej w rozumieniu art. 58 ust. 3 dyrektywy 2014/24. Odpowiadając na pytanie drugie Trybunał zaznaczył, że jeżeli instytucja zamawiająca nałożyła wyłącznie wymóg dotyczący określonego minimalnego rocznego obrotu, nie wymagając, by ten określony minimalny obrót został osiągnięty w obszarze objętym zamówieniem, nic nie stoi na przeszkodzie temu, by wykonawca mógł powołać się na dochody uzyskane przez tymczasowe konsorcjum przedsiębiorstw, do którego należał, nawet jeśli w ramach konkretnego zamówienia publicznego nie miał on rzeczywistego wkładu w działalność tego konsorcjum analogiczną do działalności stanowiącej przedmiot zamówienia publicznego, w odniesieniu do którego ten wykonawca zamierza udowodnić swoją sytuację ekonomiczną i finansową. Natomiast, jeśli instytucja zamawiająca postawiła wymóg, by ów określony minimalny obrót został osiągnięty w obszarze objętym zamówieniem, wówczas wymóg ten realizuje podwójny cel. Celem tym jest, jak wskazał Trybunał, udowodnienie sytuacji ekonomicznej i finansowej wykonawców oraz przyczynienie się do wykazania ich zdolności technicznych i zawodowych.

W takim przypadku sytuacja ekonomiczna i finansowa danego wykonawcy, podobnie jak jego zdolności techniczne i zawodowe, jest dla tego wykonawcy jako osoby fizycznej lub prawnej cechą właściwą i wyłączną. Wynika stąd, że w tym ostatnim przypadku wykonawca w celu udowodnienia swojej sytuacji ekonomicznej i finansowej może powoływać się w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dochody uzyskane przez tymczasowe konsorcjum przedsiębiorstw, do którego należał, wyłącznie wtedy, gdy w ramach konkretnego zamówienia publicznego miał on rzeczywisty wkład w działalność tego konsorcjum analogiczną do działalności stanowiącej przedmiot zamówienia publicznego, w odniesieniu do którego wykonawca ten zamierza udowodnić swoją sytuację ekonomiczną i finansową. W odpowiedzi na pytanie trzecie Trybunał w pierwszej kolejności stwierdził, że na gruncie dyrektywy 2014/24 możliwość pojmowania wymogów technicznych jednocześnie jako kryteriów kwalifikacji dotyczących zdolności technicznych i zawodowych, jako specyfikacji technicznych lub jako warunków realizacji zamówienia w rozumieniu, odpowiednio, art. 58 ust. 4, art. 42 i art. 70 tej dyrektywy, nie jest wykluczona. W odpowiedzi na pytania czwarte, piąte, ósme i dziewiąte, Trybunał wskazał, że dyrektywa 2016/943 w sprawie ochrony niejawnego know-how i niejawnych informacji handlowych (tajemnic przedsiębiorstwa) przed ich bezprawnym pozyskiwaniem, wykorzystywaniem i ujawnianiem dotyczy wyłącznie bezprawnego pozyskiwania, wykorzystywania i ujawniania tajemnic przedsiębiorstwa i nie przewiduje środków mających na celu ochronę poufności tajemnic przedsiębiorstwa w innych rodzajach postępowań sądowych, takich jak postępowania związane z udzielaniem zamówień publicznych. Ponadto, Trybunał podkreślił, że art. 3 ust. 2 dyrektywy 2016/943 stanowi, że pozyskiwanie, wykorzystywanie lub ujawnianie tajemnic przedsiębiorstwa uznaje się za zgodne z prawem w zakresie, w jakim takiego pozyskiwania, wykorzystywania lub ujawniania prawo unijne lub krajowe wymaga lub na nie zezwala. W tym kontekście Trybunał zwrócił uwagę, że art. 21 dyrektywy 2014/24 w związku z jej motywem 51 przewiduje, że instytucja zamawiająca co do zasady nie ujawnia informacji przekazanych jej przez wykonawców jako poufne i że może nałożyć na wykonawców wymogi mające na celu ochronę poufności informacji, które udostępnia ona w toku postępowania o udzielenie zamówienia. Mając na uwadze powyższe, Trybunał uznał, że w celu udzielenia sądowi odsyłającemu użytecznej odpowiedzi zostanie dokonana wykładnia odpowiednich przepisów dyrektyw 2014/24 i 89/665, które określają w szczególności mające zastosowanie względem instytucji zamawiających i sądów krajowych zasady szczególne w odniesieniu do ochrony poufności

dokumentów przedkładanych im w ramach postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. W odpowiedzi na piąte pytanie, Trybunał, powołując się m. in. na wyrok z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie C-391/17 *Marina del Mediterráneo i in.*, w pierwszej kolejności uznał, że szeroka wykładnia pojęcia „decyzji podlegającej zaskarżeniu” w rozumieniu art. 1 ust. 1 akapit czwarty dyrektywy 89/665 musi obowiązywać również w odniesieniu do decyzji, w drodze której instytucja zamawiająca odmawia przekazania danemu wykonawcy przedstawionych przez kandydata lub oferenta informacji uznanych za poufne. Następnie Trybunał stwierdził, że dyrektywa 89/665 nie zawiera żadnego przepisu, który stałby na przeszkodzie wniesieniu przez wykonawcę skargi na decyzję, w której instytucja zamawiająca odmówiła przekazania mu takich informacji, niezależnie od treści i zakresu owej decyzji. W odpowiedzi na dalsze pytania, Trybunał zauważył, że chociaż art. 1 ust. 5 dyrektywy 89/665 stanowi, że państwa członkowskie mogą wymagać, by zainteresowany podmiot przed wniesieniem skargi do sądu wniósł w pierwszej kolejności odwołanie do instytucji zamawiającej, to jednak przepis ten nie reguluje tego postępowania odwoławczego ani jego szczegółowych zasad. W związku z tym, jeżeli zgodnie z art. 1 ust. 5 wspomnianej dyrektywy państwo członkowskie, na którego terytorium toczy się postępowanie o udzielenie danego zamówienia publicznego, przewidziało, że każda osoba, która zamierza zakwestionować decyzję podjętą przez instytucję zamawiającą, jest zobowiązana do wniesienia odwołania administracyjnego przed wniesieniem skargi do sądu, wspomniane państwo członkowskie może również przewidzieć, że skarga na decyzję, w której instytucja zamawiająca odmawia przekazania danemu wykonawcy zawartych w zgłoszeniu lub w ofercie innego wykonawcy informacji uznanych za poufne, musi być poprzedzona odwołaniem administracyjnym do instytucji zamawiającej. W odpowiedzi na pytania czwarte, ósme i dziewiąte, Trybunał przypomniał, że zgodnie z art. 21 ust. 1 dyrektywy 2014/24, instytucja zamawiająca nie ujawnia informacji przekazanych jej przez wykonawców jako poufne, w tym między innymi tajemnic technicznych lub handlowych oraz poufnych elementów ofert. Artykuł 21 ust. 2 wspomnianej dyrektywy stanowi, że instytucje zamawiające mogą nakładać na wykonawców wymogi mające na celu ochronę poufności informacji, które udostępniają one w toku postępowania o udzielenie zamówienia. Ponadto, jak potwierdził Trybunał, art. 55 ust. 2 lit. c) dyrektywy 2014/24 wprost zezwala każdemu oferentowi, który złożył dopuszczalną ofertę, na zwrócenie się do instytucji zamawiającej z wnioskiem o poinformowanie go – tak szybko, jak to możliwe, a w każdym wypadku w terminie 15 dni od otrzymania pisemnego wniosku –

o cechach wybranej oferty i jej względnej przewadze, jak również o nazwie albo imieniu i nazwisku zwycięskiego oferenta. Artykuł 50 ust. 4 i art. 55 ust. 3 tej dyrektywy przewidują jednak, że instytucje zamawiające mogą podjąć decyzję o nieprzekazywaniu pewnych informacji dotyczących udzielenia zamówienia, w szczególności jeżeli ich ujawnienie byłoby sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby szkodzić uzasadnionym interesom handlowym konkretnego wykonawcy publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy wykonawcami. Na potwierdzenie tego Trybunał przywołał wyroki z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie C-450/06 *Varec* oraz z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie C-584/20 P i C-621/20 P *Komisja/Landesbank Baden-Württemberg i SRB*, z których wynika, że instytucja zamawiająca, do której wykonawca zwrócił się z wnioskiem o przekazanie uznanych za poufne informacji zawartych w ofercie konkurenta, któremu udzielono zamówienia, nie powinna co do zasady przekazywać tych informacji. Niemniej jednak instytucja zamawiająca nie może być związana samym twierdzeniem wykonawcy, że przekazane informacje są poufne. Wykonawca taki musi bowiem wykazać, że informacje, których ujawnieniu się sprzeciwia, mają rzeczywiście poufny charakter, na przykład poprzez dowiedzenie, że obejmują one tajemnice techniczne lub handlowe, że ich treść mogłaby zostać wykorzystana w celu zakłócenia konkurencji lub że ich ujawnienie mogłoby przynieść mu szkodę. Ponadto, jak zaznaczył Trybunał, jeżeli instytucja zamawiająca zastanawia się nad tym, czy przekazane przez wspomnianego wykonawcę informacje mają charakter poufny, musi ona – jeszcze przed podjęciem decyzji o przyznaniu wnioskodawcy dostępu do tych informacji – umożliwić zainteresowanemu wykonawcy przedstawienie dodatkowych dowodów w celu zapewnienia poszanowania jego prawa do obrony. Instytucja zamawiająca powinna przed przekazaniem tych informacji stronie sporu umożliwić zainteresowanemu wykonawcy zgłoszenie, że informacje te mają charakter poufny lub charakter tajemnicy przedsiębiorstwa. Następnie Trybunał stwierdził, że zważywszy na znaczenie ochrony informacji poufnych, organ powołany do rozpoznania skargi związanej z udzieleniem zamówienia publicznego powinien móc zdecydować, w razie potrzeby, że pewne informacje zawarte w aktach, którymi dysponuje, nie mogą zostać przekazane stronom i ich pełnomocnikom. Jak zaznaczył Trybunał, właściwy sąd krajowy powinien mieć możliwość uchylecia decyzji odmownej lub decyzji oddalającej odwołanie administracyjne, jeżeli są one bezprawne, a w razie potrzeby – przekazania sprawy instytucji zamawiającej do ponownego rozpoznania, względnie możliwość samodzielnego wydania nowej decyzji, jeżeli prawo krajowe mu na to zezwala. Odpowiadając na pytanie

dziesiąte, Trybunał zauważył, iż z brzmienia wskazanego przepisu wynika, że wyłącznie instytucji zamawiającej powierzono dokonanie na etapie selekcji oferentów oceny, czy danego wykonawcę należy wykluczyć z postępowania o udzielenie zamówienia. Natomiast, jak stwierdził Trybunał, sąd krajowy może w ramach sporu między instytucją zamawiającą a kandydatem lub oferentem, któremu nie udzielono zamówienia, przeprowadzić kontrolę dokonanej przez tę instytucję oceny tego, czy przesłanki wymagane do zastosowania jednej z fakultatywnych podstaw wykluczenia, o których mowa w art. 57 ust. 4 dyrektywy 2014/24, były spełnione w odniesieniu do wykonawcy, któremu udzielono zamówienia, i w konsekwencji od niej odejść. I tak, w zależności od przypadku, sąd krajowy może orzec w ten sposób co do istoty lub przekazać w tym celu sprawę instytucji zamawiającej lub właściwemu sądowi krajowemu. Jak Trybunał jednak zaznaczył, sąd krajowy może uwzględnić z urzędu zarzut naruszenia art. 57 ust. 4 dyrektywy 2014/24 przez wykonawcę jedynie wówczas, gdy prawo krajowe, któremu podlega, go do tego upoważnia. W odpowiedzi na pytanie jedenaste Trybunał przypomniał, że instytucja samooczyszczenia daje wykonawcy możliwość przedstawienia środków naprawczych, które podjął w celu usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości, a tym samym wykazania, że może on ponownie zostać uznany za rzetelny podmiot. Trybunał podkreślił, że przy stosowaniu fakultatywnych podstaw wykluczenia instytucje zamawiające powinny zwracać szczególną uwagę na tę zasadę. Ma to jeszcze większe znaczenie, jeżeli wykluczenie przewidziane przez uregulowanie krajowe dotyczy oferenta z powodu naruszenia popełnionego nie bezpośrednio przez niego, lecz przez podmiot, na którego zdolności zamierza polegać i wobec którego nie dysponuje żadną kontrolą. Przywołując wyrok z dnia 3 czerwca 2021 r. w sprawie C-210/20 *Rad Service*, Trybunał przypomniał, że zasada proporcjonalności wymaga od instytucji zamawiającej dokonania konkretnej i zindywidualizowanej oceny postawy każdego podmiotu. W związku z tym instytucja zamawiająca powinna uwzględnić środki, jakimi dysponował wykonawca, aby sprawdzić istnienie uchybienia po stronie podmiotu, na którego zdolności zamierzał on polegać. W wyniku powyższych rozważań Trybunał orzekł, że przepis art. 63 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2014/24 w związku z art. 57 ust. 4 i 6 tej dyrektywy nie daje podstaw do wykluczenia z wszelkich postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszystkich członków grupy, w przypadku gdy wykonawca będący członkiem grupy wykonawców był winny wprowadzenia w błąd przy dostarczaniu informacji, które były wymagane do weryfikacji

tego, czy nie zachodzą podstawy wykluczenia grupy lub czy grupa ta spełnia kryteria kwalifikacji, o którym to wprowadzeniu w błąd jego partnerzy nie wiedzieli.

Pełen tekst wyroku w tej sprawie można znaleźć pod adresem:

https://www.uzp.gov.pl/_data/assets/pdf_file/0015/51513/orzeczenie-z-dnia-7-wrzesnia-2021-r.-w-sprawie-C-927_19-Klaipdos-regiono-atliek-tvarkymo-centras.pdf

OPINIE PRAWNE

Katalog osób zobowiązanych do złożenia oświadczeń, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych (dalej zwanej: „Pzp”) czynności związane z przygotowaniem oraz przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykonywane są przez osoby zapewniające bezstronność i obiektywizm. Standardy obiektywizmu i bezstronności, wyrażone w art. 17 ust. 3 ustawy Pzp, w systemie zamówień publicznych stanowią, obok zasad zachowania uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, podstawowe reguły postępowania. Przepisy ustawy Pzp wymagają, by w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, po stronie zamawiającego nie brały udziału osoby pozostające w określonych relacjach z wykonawcą, gwarantując tym samym, że postępowanie o udzielenie zamówienia zostanie przeprowadzone w sposób bezstronny i rzetelny.

Czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego mogą wykonywać zatem wyłącznie osoby, których uczestnictwo w procedurze udzielenia zamówienia nie powoduje powstania konfliktu interesów. Pojęcie to zdefiniowane zostało w art. 24 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE. W myśl tego przepisu, pod pojęciem konfliktu interesów należy rozumieć każdą sytuację, w której członek personelu instytucji zamawiającej lub dostawcy usług w zakresie obsługi zamówień działającego w imieniu instytucji zamawiającej, biorący udział w prowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia lub mogący wpłynąć na wynik tego postępowania mają, bezpośrednio lub pośrednio, interes finansowy, ekonomiczny lub interes osobisty, który postrzegać można jako zagrażający ich bezstronności i niezależności w związku z prowadzonym postępowaniem o udzielenie zamówienia. Ustawodawca unijny podkreśla konieczności podjęcia przez instytucje zamawiające z państw członkowskich odpowiednich kroków, które mają zapobiegać konfliktom interesów, rozpoznawać je i likwidować w toku postępowania o udzielenie

zamówienia publicznego tak, aby nie dopuścić do zakłócenia konkurencji oraz równego traktowania wykonawców w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Na gruncie przepisów ustawy Pzp, obiektywizm i bezstronność osób działających po stronie zamawiającego realizowane są w szczególności poprzez obowiązek weryfikacji przez zamawiającego czy osoby te nie pozostają lub nie pozostawały w określonych relacjach faktycznych lub prawnych z wykonawcą zamówienia publicznego. Stosownie do treści art. 56 ust. 1 i 2 ustawy Pzp, konflikt interesów występuje wówczas, gdy kierownik zamawiającego, członek komisji przetargowej oraz inne osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia po stronie zamawiającego lub osoby mogące wpłynąć na wynik tego postępowania lub osoby udzielające zamówienia:

- 1) ubiegają się o udzielenie tego zamówienia;
- 2) pozostają w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, lub są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli albo pozostają we wspólnym pożyciu z wykonawcą, jego zastępcą prawnym lub członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;
- 3) w okresie 3 lat przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia pozostawały w stosunku pracy lub zlecenia z wykonawcą, otrzymywały od wykonawcy wynagrodzenie z innego tytułu lub były członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;
- 4) pozostają z wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że istnieje uzasadniona wątpliwość co do ich bezstronności lub niezależności w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia z uwagi na posiadanie bezpośredniego lub pośredniego interesu finansowego, ekonomicznego lub osobistego w określonym rozstrzygnięciu tego postępowania.

Osoby, działające w warunkach konfliktu interesów powstałego na gruncie prowadzonego postępowania, podlegają wyłączeniu z wykonywania czynności, a czynności już zrealizowane powtarza się, z zastrzeżeniem otwarcia ofert oraz innych czynności faktycznych niewpływających na wynik postępowania.

Ponadto, osobami po stronie zamawiającego podlegającymi wyłączeniu z postępowania, poza sytuacjami związanymi z wystąpieniem po ich stronie konfliktu interesu, są osoby które utraciły wiarygodność z uwagi na skazanie prawomocnym wyrokiem za przestępstwa popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia. Stosownie do treści art. 56

ust. 3 ustawy Pzp kierownik zamawiającego, członek komisji przetargowej oraz inne osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia po stronie zamawiającego lub osoby mogące wpłynąć na wynik tego postępowania lub osoby udzielające zamówienia podlegają wyłączeniu również, gdy zostały prawomocnie skazane, o ile nie nastąpiło zatarcie skazania, za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, o którym mowa w art. 228–230a, art. 270, art. 276, art. 286, art. 287, art. 296, art. 296a, art. 297, art. 303 lub art. 305 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 i 1517).

Oświadczenia, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych

Zgodnie z dyspozycją art. 56 ust. 4 ustawy Pzp, osoby, o których mowa powyżej składają, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, oświadczenie w formie pisemnej o istnieniu albo braku istnienia okoliczności, o których mowa odpowiednio w ust. 2 lub 3 art. 56 ustawy Pzp. Oświadczenie o istnieniu okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 2 ustawy Pzp, powinno zostać złożone niezwłocznie po powzięciu wiadomości o ich istnieniu, a oświadczenie o braku istnienia tych okoliczności nie później niż przed zakończeniem postępowania o udzielenie zamówienia. Natomiast oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 3 ustawy Pzp, powinno zostać złożone przed rozpoczęciem wykonywania czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia.

Kierownik zamawiającego

Ustawodawca wśród katalogu osób zobowiązanych do złożenia oświadczenia o istnieniu bądź nieistnieniu okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 2 i 3 ustawy Pzp wskazał również kierownika zamawiającego. Obowiązek złożenia oświadczenia przez osobę pełniącą tę rolę związany jest charakterem czynności zastrzeżonych z mocy ustawy dla kierownika zamawiającego. Kierownik zamawiającego odpowiada bowiem m.in. za przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia. W przypadku natomiast, gdy kierownik zamawiającego, na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy Pzp, powierzył wykonywanie zastrzeżonych dla siebie czynności innej osobie i sam w nich nie uczestniczy, ani nie podejmuje decyzji związanych z prowadzonym postępowaniem nie będzie on zobowiązany do złożenia oświadczenia o istnieniu albo braku istnienia konfliktu interesów. Istotą procedury weryfikacji pracowników i personelu zamawiającego, o której mowa w art. 56 ustawy Pzp jest wyłączenie

z udziału w czynnościach związanych z prowadzonym postępowaniem osób, które z uwagi na określone związki z wykonawcą lub właściości nie dają rękojmi przeprowadzenia postępowania w sposób należyty, zapewniający rzetelność i bezstronność podejmowanych decyzji. Z tego też względu procedura składania oświadczeń, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp, dotyczących m. in. konfliktu interesów odnosi się do osób wykonujących czynności w związku z prowadzonym postępowaniem i mających określony wpływ na jego przebieg lub wynik. W konsekwencji, jeśli kierownik zamawiającego powierzył wykonywanie swoich zadań w postępowaniu innej osobie, a sam w nich nie uczestniczy i nie podejmuje czynności w postępowaniu, w tym w szczególności decyzji wywierających w sposób bezpośredni lub pośredni wpływ na rezultat prowadzonego postępowania, nie będzie zobowiązany do złożenia oświadczenia, o którym mowa w tym przepisie. Powyższe znajduje swoje odzwierciedlenie również w treści **Rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2434)**. Z treści pozycji 5 wzoru protokołu, w której zamawiający powinien wskazać osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania lub osoby mogące wpłynąć na jego rezultat, wynika, iż zamawiający powinien odnotować złożenie przez kierownika zamawiającego oświadczenia, o którym mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp, w okolicznościach, gdy wykonuje on czynności w postępowaniu. W przypadku natomiast, gdy powierzył wykonywanie zastrzeżonych dla siebie czynności innej osobie, w protokole postępowania powinna znaleźć się informacja o oświadczeniu złożonym przez osobę, której kierownik zamawiającego powierzył wykonywanie zastrzeżonych dla siebie czynności.

Osoby mogące wpłynąć na wynik postępowania

Ponadto art. 56 ust. 1 ustawy Pzp wśród osób zobowiązanych do złożenia ww. oświadczenia wskazuje nie tylko osoby, które wykonują czynności w postępowaniu, ale także osoby mogące wpłynąć na wynik tego postępowania. Należy podkreślić, że katalog osób mogących wpłynąć na wynik postępowania ma charakter otwarty, niemniej zawsze musi dotyczyć osób, które mają bezpośredni (dzięki działaniu własnemu) lub pośredni (dzięki możliwości wpłynięcia na decyzję innych) wpływ na wynik postępowania. Innymi słowy, osoby mogące wpłynąć na wynik postępowania to osoby, których udział w procesie przeprowadzania danego postępowania, albo pozycja służbowa w strukturze zamawiającego mają realne znaczenie dla

procesu decyzyjnego w postępowaniu, a co za tym idzie wyłonienia wykonawcy zamówienia. Oceniając czy dana osoba może potencjalnie wpłynąć na wynik postępowania należy uwzględnić charakter i znaczenie wykonywanej przez nią czynności albo możliwość wpływania na decyzję o wyborze danego wykonawcy.

Osoby związane z przygotowaniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego

Osoby przygotowujące postępowanie niemające jednocześnie wpływu na jego wynik i niewykonyjące czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania nie są zobowiązane do złożenia oświadczeń o których mowa art. 56 ust. 4 Pzp. Przykładowo można wskazać, że nie będą zobowiązane do składania takich oświadczeń osoby wykonujące czynności związane z przygotowaniem postępowania o charakterze pomocniczym lub techniczno – organizacyjnym. Podobnie należy przyjąć, że zobowiązaną do złożenia oświadczeń, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp nie będzie osoba przygotowująca, dokonująca ustalenia szacunkowej wartości zamówienia. Czynność ta jest elementem przygotowania postępowania. Analogicznie nie będzie zobowiązany do złożenia oświadczeń o których mowa w art. 56 ust. 4 Pzp pracownik zamawiającego przygotowujący opis przedmiotu zamówienia na dostawy, usługi lub roboty budowlane lub np. autor dokumentacji projektowej, czy też broker ubezpieczeniowy doradzający zamawiającemu na etapie przygotowywania dokumentów zamówienia.

Z odmienną sytuacją będziemy mieli do czynienia, gdy osoba np. sporządzająca opis przedmiotu zamówienia, następnie w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, będzie udzielała wyjaśnień do treści SWZ, czy też będzie weryfikowała zgodność złożonej oferty z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia. Taka osoba będzie wykonywała czynności związane z przeprowadzeniem postępowania i w konsekwencji powinna złożyć oświadczenia, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp.

Osoby udzielające zamówienia

Ponadto, do katalogu osób zobowiązanych do złożenia oświadczeń, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp zaliczyć należy także osoby udzielające zamówienia publicznego. A zatem obowiązek złożenia takich oświadczeń dotyczyć będzie osoby podpisującej umowę w sprawie zamówienia publicznego (udzielającej zamówienia). Natomiast osoby podpisujące aneks do umowy w sprawie zamówienia publicznego, nie są zobowiązane do złożenia oświadczeń, o których mowa w art. 56 ust. 4 Pzp, albowiem nie stanowi to czynności w postępowaniu, jak

również nie jest udzieleniem zamówienia publicznego. Zgodnie z definicją postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (art. 7 pkt 18 Pzp) postępowanie to kończy się zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego albo jego unieważnieniem, z tym, że zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego nie stanowi czynności w tym postępowaniu. Tym samym zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego nie jest czynnością w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Jednakże obowiązek złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp nałożony został zgodnie z dyspozycją art. 56 ust. 1 również na osoby udzielające zamówienia.

Reasumując:

1. Kierownik zamawiającego zobowiązany jest złożyć oświadczenia, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp, chyba że powierzył wykonywanie zastrzeżonych dla siebie czynności innej osobie i sam nie wykonuje czynności w postępowaniu.
2. Katalog osób mogących wpłynąć na wynik postępowania ma charakter otwarty, niemniej zawsze musi dotyczyć osób, które mają bezpośredni (dzięki działaniu własnemu) lub pośredni (dzięki możliwości wpłynięcia na decyzję innych) wpływ na wynik postępowania.
3. Osoby przygotowujące postępowanie niemające jednocześnie wpływu na jego wynik i niewykonyjące czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania nie są zobowiązane do złożenia oświadczeń o których mowa art. 56 ust. 4 Pzp.
4. Osoby podpisujące umowę w sprawie zamówienia publicznego, tj. udzielające zamówienia publicznego będą zobowiązane do złożenia oświadczeń, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp.

KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Wymóg zatrudnienia na podstawie stosunku pracy osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia

Zgodnie z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129), zamawiający określa w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia na usługi lub roboty budowlane wymagania związane z realizacją zamówienia w zakresie zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie stosunku pracy osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia, jeżeli wykonanie tych czynności polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w [art. 22 § 1](#) ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r. [poz. 1320](#)). W przypadku gdy zamawiający przewiduje wymagania, o których mowa powyżej, określa w dokumentach zamówienia w szczególności:

- 1) rodzaj czynności związanych z realizacją zamówienia, których dotyczą wymagania zatrudnienia na podstawie stosunku pracy przez wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących czynności w trakcie realizacji zamówienia;
- 2) sposób weryfikacji zatrudnienia tych osób;
- 3) uprawnienia zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę wymagań związanych z zatrudnianiem tych osób oraz sankcji z tytułu niespełnienia tych wymagań.

Należy w tym miejscu podkreślić, że powyższe przepisy nie uległy zasadniczym zmianom w stosunku do poprzednio obowiązującego art. 29 ust. 3a oraz art. 36 ust. 2 pkt 8a) ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1843), a co za tym idzie wypracowana dotychczas wykładnia omawianych regulacji zachowuje swoją aktualność.

Wolą ustawodawcy przy uchwalaniu ww. przepisów było uregulowanie statusu pracownika w zamówieniach publicznych z uwzględnieniem aspektów społecznych, poprzez m.in. stworzenie zachęt do stosowania klauzul społecznych przez zamawiających oraz wprowadzenie obowiązku postawienia warunku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w

przypadku zamówień na usługi i roboty budowlane w sytuacji, gdy spełnione są kryteria stosunku pracy określone w art. 22 § 1 Kp. Powyższy obowiązek określenia wymagań dotyczących zatrudnienia na podstawie umowy o pracę jest zatem wyrazem woli ustawodawcy zagwarantowania przestrzegania prawa pracy przy realizacji zamówień publicznych i zerwania z praktyką zawierania umów cywilnoprawnych w sytuacji, gdy jest to nieuzasadnione charakterem stosunku.

Ustawodawca, regulując powyższe przepisy, miał na celu zobligowanie zamawiających do dokonania oceny, czy przy realizacji konkretnego zamówienia publicznego na usługi lub roboty budowlane wykonanie określonych czynności będzie zawierało cechy stosunku pracy. Jeśli wystąpią te czynności, to na zamawiającym będzie spoczywał obowiązek określenia w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumentach zamówienia wymagań związanych z zatrudnieniem przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane czynności. Podstawą prawną do określenia, czy czynności wykonywane przez pracowników wykonawcy lub podwykonawcy polegają na wykonywaniu pracy, stanowi art. 22 § 1 Kp. Jeśli realizacja czynności w ramach udzielanego zamówienia polega na wykonywaniu pracy w rozumieniu ww. art. 22 § 1 Kp, zamawiający musi sformułować wymóg zatrudnienia na podstawie stosunku pracy, a wykonawca lub podwykonawca mają obowiązek zatrudniać osoby wykonujące czynności objęte tym wymogiem. Należy podkreślić, że w każdym postępowaniu na usługi lub roboty budowlane na zamawiającym spoczywa ciężar ustalenia, czy takie czynności będą wchodziły w zakres realizacji zamówienia.

Należy także podkreślić, że zamawiający zasadniczo nie zastępuje wykonawcy w określeniu sposobu realizacji świadczenia. Z tego też tytułu, zamawiający nie powinien określać, jaka liczba osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę przez wykonawcę lub podwykonawcę będzie brała udział w realizacji zamówienia. Zamawiający powinien natomiast wprowadzić do umowy zapis, w którym przewidzi zobowiązanie wykonawcy do wykonywania opisanych przez zamawiającego czynności pracownikami zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę.

W związku z tym, że art. 95 ustawy Pzp nie uległ zasadniczym zmianom treściowym i wykładniczym względem dotychczasowego odpowiednika, poniższe przykłady zachowują aktualność dla postępowań wszczętych na gruncie poprzednio obowiązujących przepisów, jak

również stanowią praktyczne zobrazowanie naruszeń w tym przedmiocie dla postępowań wszczynanych od 1 stycznia 2021 r.

Przykład nr 1 (KND/1/20/DKZP)

Naruszenie art. 29 ust. 3a ustawy Pzp, poprzez narzucenie wykonawcom (podwykonawcom) obowiązku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę konkretnej liczby osób.

Zgodnie z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia „Zamawiający na podstawie art. 29 ust. 3a ustawy Pzp wymaga, by przy realizacji zamówienia Wykonawca, z którym Zamawiający podpisze umowę skierował do realizacji umowy pracowników zatrudnionych na umowę o pracę w pełnym wymiarze godzin na cały okres realizacji umowy.

Zamawiający wymaga zatrudnienia na umowę o pracę dla części I:

10 osób, które będą wykonywać roboty budowlane związane z remontem w tym:

- *1 osoby do prac elektrycznych,*
- *3 osoby do prac hydraulicznych,*
- *2 osoby do prac dekarских,*
- *4 osoby do prac ogólnobudowlanych mających doświadczenie przy realizacji termomodernizacji.*

Dla części II - 2 osób, które będą wykonywać roboty budowlane związane z remontem w tym 2 pracowników ogólnobudowlanych mających doświadczenie przy realizacji zamówienia dotyczącego malowania elewacji.

Przed podpisaniem umowy wykonawca lub podwykonawca przedłoży Zamawiającemu listę pracowników zatrudnionych na umowę o pracę.

Zamawiający na etapie realizacji umowy będzie żądał od Wykonawcy lub podwykonawcy przedstawienia, w stosunku do tych osób poświadczoną za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Wykonawcę lub podwykonawcę umów o pracę zawartych na czas realizacji zamówienia, a także na każde wezwanie Zamawiającego Wykonawca lub podwykonawca musi przedstawić dokument potwierdzający opłacanie składek na ZUS dla tych osób.

Kopia umowy o pracę powinna zostać zanonimizowana w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tj. w szczególności bez adresów, nr PESEL pracowników). Imię i nazwisko pracownika nie podlega anonimizacji. Informacje takie jak: data zawarcia umowy, rodzaj umowy o pracę i wymiar etatu powinny być możliwe do zidentyfikowania”.

(...). W niniejszym postępowaniu, zamawiający określając liczbę pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę do wykonania wskazanych przez zamawiającego czynności (polegających na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 Kp) narzuca wykonawcy lub podwykonawcom sposób realizacji zamówienia. A zatem, nie tylko określa rodzaj czynności niezbędnych do realizacji zamówienia, (których dotyczą wymagania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę), ale również wskazuje określoną liczbę pracowników do wykonania tych czynności. W rezultacie w omawianym zakresie doszło do naruszenia art. 29 ust. 3a ustawy Pzp.

Zamawiający nie wniósł zastrzeżeń od powyższego naruszenia.

Przykład nr 2 (KU/174/19/DKZP)

Naruszenie art. 29 ust. 3a ustawy Pzp poprzez brak określenia czynności w zakresie realizacji zamówienia, które polegają na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 Kodeksu pracy.

W SIWZ zamawiający wskazał: „Wymagania zatrudnienia przez Wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane przez Zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia zostały określone w dalszej części SIWZ. Powyższe wymagania określają w szczególności:

- a) sposób dokumentowania zatrudnienia osób na podstawie umowy o pracę,
- b) uprawnienia Zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez Wykonawcę wymagań dotyczących zatrudnienia na podstawie umowy o pracę oraz sankcje z tytułu niespełnienia tych wymagań,
- c) rodzaj czynności niezbędnych do realizacji zamówienia, których dotyczą wymagania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez Wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących czynności w trakcie realizacji zamówienia”.

W toku kontroli przedmiotowego postępowania Urząd Zamówień Publicznych zwrócił się do zamawiającego z prośbą o wskazanie konkretnych zapisów i fragmentów SIWZ, zawierających powyższe wymagania oraz stanowiących doprecyzowanie i rozwinięcie wskazania w pkt 5.4 SIWZ.

W piśmie z dnia 10.01.2020 r. zamawiający wyjaśnił, iż: „nie doprecyzował punktu 5.4. SIWZ tj. wymagania zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę

osób wykonujących wskazane przez Zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia”.

Tym samym należy wskazać, że w dokumentacji postępowania zamawiający nie zawarł rodzaju czynności niezbędnych do realizacji zamówienia, których dotyczą wymagania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności w trakcie realizacji zamówienia.

(...) Z analizy dokumentacji technicznej uszczegółwiającej opis przedmiotu zamówienia wynika, że jego zakres obejmuje m.in.:

- roboty przygotowawcze w postaci karczowania pni drzew, ścięcia i karczowania krzewów;
- roboty rozbiórkowe istniejących przepustów, brodów, konstrukcji drewnianych, umocnień betonowych, żelbetonowych i kamiennych;
- roboty ziemne: wykopy oraz nasypy w obrębie budowli i umocnień;
- wykonanie nowych przepustów z blachy falistej na ciekach wodnych w postaci dwóch typów konstrukcji;
- umocnienie dna i skarp cieku przed i za obiektem narzutem kamiennym;
- budowę/odbudowę ciągów komunikacyjnych o nawierzchni z kruszywa.

Analiza zakresu ww. robót wskazuje, że część z nich polega na pracy osób wykonujących czynności budowlane. Przykładowo, do takich robót należy zaliczyć: rozbiórkę istniejących konstrukcji, roboty ziemne, wykonanie nowych przepustów w postaci dwóch typów konstrukcji, odbudowa ciągów komunikacyjnych, roboty porządkowe itd.

Powyższe prowadzi do wniosku, iż wymienione przykładowo powyżej czynności stanowią wykonywanie pracy, o którym mowa w art. 22 § 1 Kp, ponieważ są wykonywane na rzecz pracodawcy, pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę. Zatem są to czynności, które powinny być wskazane w opisie przedmiotu zamówienia jako wymagające zatrudnienia na podstawie umowy o pracę.

W związku z powyższym, zamawiający, nie zamieszczając w treści SIWZ sprecyzowanych wymagań odnośnie zatrudnienia przez Wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane czynności w zakresie realizacji zamówienia naruszył regulację art. 29 ust. 3a ustawy Pzp.

Zamawiający nie wniósł zastrzeżeń od powyższego naruszenia.

Przykład nr 3 (KU/126/19/DKZP)

Naruszenie art. 29 ust. 3a w zw. z art. 36 ust. 2 pkt 8a) lit. c ustawy Pzp poprzez dokonanie wadliwej oceny czynności w zakresie realizacji zamówienia, które polegają na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 Kodeksu pracy.

W art. 5 ust. 14 wzoru umowy (Załącznik nr 3 do SIWZ - Wzór Umowy o Kompleksową Realizację Inwestycji) zamawiający zapisał, cyt.: „Zamawiający wymaga zatrudnienia przez Wykonawcę, Podwykonawcę oraz dalszego Podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane poniżej czynności w trakcie realizacji Inwestycji: 1) czynności administracyjno - biurowe związane bezpośrednio z realizacją Umowy.”

Zamawiający zawarł we wzorze umowy pozostałe wymagania, o których mowa w art. 36 ust. 2 pkt 8a ustawy Pzp, tj.:

- a) sposób dokumentowania zatrudnienia osób, o których mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp,
- b) uprawnienia zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę wymagań, o których mowa w art. 29 ust. 3a, oraz sankcji z tytułu niespełnienia tych wymagań,
- c) rodzaj czynności niezbędnych do realizacji zamówienia, których dotyczą wymagania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących czynności w trakcie realizacji zamówienia.

W toku kontroli zwrócono się do zamawiającego z prośbą o wyjaśnienie, na jakiej podstawie zamawiający dokonał ustalenia, że w zakresie realizacji zamówienia wyłącznie czynności administracyjno-biurowe związane bezpośrednio z realizacją umowy są czynnościami, których wykonywanie wymaga zatrudnienia osób je wykonujących na podstawie umowy o pracę z pominięciem np. pracy osób wykonujących czynności budowlane, stanowiących wykonywanie pracy w sposób, o którym mowa w art. 22 § 1 Kodeksu pracy.

Zamawiający wyjaśnił, że „wskazując w dokumentacji przetargowej (Załącznik nr 3 do SIWZ - Wzór Umowy o Kompleksową Realizację Inwestycji, Art. 5 ust. 14), iż wymaga zatrudnienia przez Wykonawcę, Podwykonawcę oraz dalszego Podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących w trakcie realizacji Inwestycji czynności administracyjno - biurowych związanych bezpośrednio z realizacją Umowy kierował się istotnością tych czynności dla prawidłowej realizacji Inwestycji. W tym miejscu należy wskazać, że czynności te nie stanowią

co prawda bezpośrednich czynności budowlanych, jednakże są niezbędne dla prawidłowej realizacji procesu inwestycyjnego. Czynnościami takimi są w szczególności:

- przygotowanie i aktualizacja harmonogramu realizacji zamówienia (Harmonogram Bazowy, harmonogram Operacyjny),
- przygotowanie i aktualizacja niezbędnych Planów (Planu Kontroli Jakości, Planu Zapewnienia Jakości),
- cykliczne, wymagane Umową raportowanie z postępów w realizacji Inwestycji,
- przygotowywanie i zarządzanie dokumentacją rozliczeniową (np. wnioski o płatność),
- przygotowanie stosownej dokumentacji odbiorowej.

Wedle wiedzy i doświadczenia Zamawiającego czynności te zazwyczaj wykonywane są przez wiele osób (w zależności od przedmiotu i zakresu zamówienia oraz etapu realizacji), zwykle cały zespół dedykowany przez wykonawcę do realizacji danego zadania.

W opinii Zamawiającego, w celu dochowania staranności i zapewnienia ciągłości powyższych czynności w całym okresie realizacji inwestycji właściwe jest, aby osoby je wykonujące stanowiły stały personel wykonawcy, czego potwierdzeniem jest ich zatrudnienie na podstawie umowy o pracę. Zasady wykonywania tych czynności zostały określone w dokumentacji przetargowej (Załącznik nr 1 do SIWZ - Opis Przedmiotu Zamówienia, Załącznik nr 3 do SIWZ - Wzór Umowy o Kompleksową Realizację Inwestycji), jak też wynikają z ogólnie przyjętych praktyk w zakresie realizacji robót budowlanych dla tego typu inwestycji. Czynności te są w zasadzie wykonywane podobnie dla różnych inwestycji, niezależnie od sposobu organizacji przez wykonawcę wykonania robót budowlanych. Zamawiający wskazuje, iż nie określił wymogu zatrudnienia na podobnych zasadach pracowników realizujących bezpośrednio czynności budowlane, albowiem takie wskazanie mogłoby stanowić ograniczenie konkurencji i wpłynąć na możliwość udziału w postępowaniu lub/i oferowaną cenę. Podkreślić należy bowiem, że to wykonawca, jako podmiot profesjonalnie wykonujący roboty budowlane, musi odpowiednio dobrać zasoby oraz nimi zarządzać, biorąc pod uwagę potencjalną elastyczność harmonogramu, zmienność zakresu robót w czasie, dostępność zasobów na rynku w danym momencie realizacji itp. wynikać z tego może np. konieczność zatrudniania „małych” podwykonawców (np. jednoosobowa działalność gospodarcza, spółka cywilna). Nadmienić należy, że choć w takich przypadkach nie jest koniecznym wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, niemniej jednak Zamawiający przewidział ochronę takich podmiotów

w postaci stosownych zapisów umownych odnośnie wymagań dotyczących podwykonawców (w szczególności - rozliczeń finansowych)."

(...)

Przedmiot niniejszego zamówienia stanowi m.in.: budowę węzła rozdzielczo-pomiarowego, budowę gazociągu (...) wraz z infrastrukturą towarzyszącą (w tym połączenie światłowodowe nowego i starego węzła), połączenie nowego węzła z projektowanymi gazociągami wysokiego ciśnienia (z zastrzeżeniem zapisów Rozdziału XVII, punkt 4 SIWZ), budowę przyłącza wodociągowego, kanalizacyjnego, sieci azotu, przebudowy wodociągu, przebudowy rowu melioracyjnego, ogrodzenia terenu oraz wjazdu (w zakresie przedstawionym w załączniku nr 1 do SIWZ tj. OPZ). Z analizy dokumentacji technicznej uszczegółwiającej opis przedmiotu zamówienia wynika, że jego zakres obejmuje m.in. roboty w zakresie następujących branż: branża konstrukcyjna, branża gazowa, branża elektryczna, branża teletechniczna, branża sanitarna, branża rozbiórkowa.

Analiza zakresu robót składających się na ww. branże wskazuje, iż część z nich polega na pracy osób wykonujących czynności budowlane.

Powyższe prowadzi do wniosku, iż czynności opisane w załączniku nr 1 do SIWZ - OPZ (Rozdział IV ust. 3), wchodzące w zakres prac budowlanych objętych realizacją umowy przedmiotowego zamówienia stanowią wykonywanie pracy, o którym mowa w art. 22 § 1 Kodeksu pracy, ponieważ są wykonywane na rzecz pracodawcy, pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę. Zatem są to czynności, które powinny być wskazane w opisie przedmiotu zamówienia jako wymagające zatrudnienia na podstawie umowy o pracę.

W niniejszym postępowaniu, ograniczając się jedynie do wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności „administracyjno-biurowe związane bezpośrednio z realizacją Umowy”, zamawiający dokonał wadliwie oceny czynności w zakresie realizacji zamówienia, które polegają na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 Kodeksu pracy. W rezultacie w omawianym zakresie doszło do naruszenia art. 29 ust. 3a w zw. z art. 36 ust. 2 pkt 8a) lit. c ustawy Pzp.

Zamawiający nie wniósł zastrzeżeń od powyższego naruszenia.

ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej

Wyrok KIO z dnia 18 sierpnia 2021 r. sygn. akt KIO 2350/21 - formy komunikacji

„Izba nie dopatrzyła się po stronie Zamawiającego zachowania, które można byłoby ocenić jako niewłaściwe. Fakt poinformowania w rozmowie telefonicznej Zamawiającego o braku zapoznania się z treścią wezwania nie wskazywał na istnienie podstaw do stwierdzenia, iż wykonawca obiektywnie, działając w normalnym toku czynności, nie mógł zapoznać się z treścią oświadczenia Zamawiającego. Zamawiający dokonał jeszcze sprawdzenia, czy zamieszczony plik był dostępny dla wykonawcy, zanim podjął decyzję o odrzuceniu oferty. Zgodnie z ustalonymi w swz warunkami obowiązkiem wykonawcy było sprawdzanie komunikatów i wiadomości bezpośrednio na platformie zakupowej. Oczekiwanie, iż to Zamawiający przejmie na siebie ciężar monitorowania aktywności wykonawców, w sytuacji gdy nie jest do tego zobowiązany, nie mogło zmieniać rzeczywistego rozkładu obowiązków, jakie wynikają z racji udziału wykonawcy w postępowaniu. W niniejszej sprawie, to niedopatrzenie ze strony wykonawcy doprowadziło do sytuacji, w której wyjaśnienia w zakresie rażąco niskiej ceny złożone zostały po terminie, a w konsekwencji nie zostały poddane analizie. Jak wyjaśniał Odwołujący, na ich przygotowanie poświęcił około 2 godzin, zatem gdyby monitorował zawartość platformy chociaż raz dziennie, to mógł odpowiedzieć na wezwanie Zamawiającego w wyznaczonym terminie.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 20 sierpnia 2021 r. sygn. akt KIO 1936/21 - przedmiotowe środki dowodowe

„Dokumenty określone przez Zamawiającego są przedmiotowymi środkami dowodowymi, które zostały zdefiniowane w art. 7 pkt 20 ustawy i są to środki służące potwierdzeniu zgodności oferowanych dostaw, usług lub robót budowlanych z wymaganiami, cechami lub kryteriami określonymi w opisie przedmiotu zamówienia lub opisie kryteriów oceny ofert, lub wymaganiami związanymi z realizacją zamówienia.

Izba wskazuje, że zgodnie z art. 106 ustawy (ust. 1) Zamawiający może żądać innych niż wskazane w art. 104 i art. 105 przedmiotowych środków dowodowych na potwierdzenie, że oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane spełniają określone przez zamawiającego wymagania, cechy lub kryteria, jeżeli są one niezbędne do przeprowadzenia postępowania. Zamawiający wskazuje wymagane przedmiotowe środki dowodowe w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia. Wymaga również odnotowania (ust. 2) zamawiający żąda przedmiotowych środków dowodowych proporcjonalnych do przedmiotu zamówienia i związanych z przedmiotem zamówienia, a (ust. 3) żądanie przedmiotowych środków dowodowych nie może ograniczać uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Zamawiający akceptuje równoważne przedmiotowe środki dowodowe, jeśli potwierdzają, że oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane spełniają określone przez zamawiającego wymagania, cechy lub kryteria. Przepis art. 106 ustawy definiuje cel, sposób i zakres żądania przedmiotowych środków dowodowych, wskazując jednocześnie na wymogi proceduralne z tym związane. Funkcją przedmiotowych środków dowodowych w postępowaniu jest potwierdzenie, że oferowane przez wykonawcę dostawy, usługi lub roboty budowlane spełniają określone przez zamawiającego wymagania, cechy lub kryteria. Takie też dokumenty - przywołane powyżej - w tym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wskazał Zamawiający. Nie można tym wskazanym przez Zamawiającego dokumentom nadać innego znaczenia w postępowaniu o udzielenie zamówienia jak przedmiotowych środków dowodowych.

W ocenie Izby z punktu widzenia przedmiotowego postępowania istotne jest odniesienie się do treści art. 107 ustawy, zgodnie z ust. 1 tego przepisu jeżeli Zamawiający żąda złożenia przedmiotowych środków dowodowych, wykonawca składa je wraz z ofertą. Regulacja ta jest jednoznaczna i w żadnej mierze nie ma jakiegokolwiek odstępstwa od tej regulacji, co oznacza, że Zamawiający nie jest uprawniony do zdefiniowania innego momentu złożenia tych dokumentów w trakcie procedury o udzielenie zamówienia publicznego. Izba podkreśla, że zupełnie czymś innym jest możliwość dokonania uzupełnienia przedmiotowych środków dowodowych, które nie zostały złożone wraz z ofertą, bądź nie zostały złożone w całości a czymś zupełnie innym – niedopuszczalnym w obowiązujących regulacjach prawnych – jest wskazanie na złożenie przedmiotowych środków dowodowych dopiero na wezwanie Zamawiającego. Wymaga podkreślenia w tym miejscu, że w bardzo istotny sposób uległa zmianie regulacja prawna z ustawy z 2019 roku w stosunku do przepisów ustawy z 2004 roku,

które w art. 26 regulowały składanie dokumentów potwierdzających spełnienie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego dopiero na wezwanie Zamawiającego. Obecnie obowiązująca regulacja jednoznacznie przesądza, że takie dokumenty muszą zostać złożone wraz z ofertą, a jedynie istnieje możliwość ich uzupełnienia również w ściśle określonych przypadkach i tylko wtedy, gdy Zamawiający taką okoliczność przewidzi w dokumentach postępowania w odniesieniu do wskazanych przedmiotowych środków dowodowych.”

[pełny teks orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 11 lipca 2021 r. sygn. akt KIO 1723/21 - przedmiotowe środki dowodowe, dokumenty składane w języku obcym

„Odnosząc się do zarzutu dotyczącego kwestii tłumaczenia protokołu z testu wydajnościowego złożonego przez odwołującego wraz z ofertą, w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że odwołujący miał obowiązek przedłożenia testu wydajnościowego wraz z tłumaczeniem. Wynika to po pierwsze, z pkt XI.2. swz, który dotyczy wszystkich oświadczeń lub dokumentów wymaganych w swz i sporządzonych w języku obcym. Po drugie, wynika to też z wyżej cytowanego § 5 rozporządzenia w sprawie sposobu sporządzania i przekazywania informacji oraz wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych oraz środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursie, w którym wprost wymieniono przedmiotowe środki dowodowe, a także „inne dokumenty lub oświadczenia”, na które powołuje się odwołujący.

Nie ma przy tym znaczenia to, czy zamawiający dysponuje kadrą znającą techniczny język angielski, gdyż znajomość taka nie zwalnia wykonawcy z obowiązku złożenia dokumentu wymaganego w swz i w przepisach ww. rozporządzenia.

Odwołujący powoływał się również na art. 11 ustawy o języku polskim (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 672 ze zm.), który przewiduje wyjątki od zasady używania języka polskiego. Należy jednak zauważyć, że złożony przez odwołującego protokół z testu wydajnościowego nie zawiera wyłącznie liczb, wykresów, nazw własnych oraz zwyczajowo używanej terminologii technicznej, ale zawiera także słowa / sformułowania, które mają odpowiedniki w używanym polskim słownictwie.

Obowiązku tłumaczenia ww. dokumentu nie zapewnia także oświadczenie złożone przez odwołującego w opisie technicznym oferowanych urządzeń, dołączonym do oferty. Oświadczenie to bowiem nie stanowi tłumaczenia protokołu z testu, a jedynie stwierdzenie, że wydajność wynosi 1082 pkt oraz że spełnione zostały inne wymogi określone przez zamawiającego w wierszu L.4. załącznika A do załącznika nr 1 do swz.

Należy przy tym zauważyć, że protokół z testu wydajnościowego stanowić miał przedmiotowy środek dowodowy potwierdzający w teście (...) wynik nie mniejszy niż 900 punktów. W świetle § 5 ww. rozporządzenia, środek dowodowy sporządzony w języku obcym musi być złożony wraz z tłumaczeniem na język polski (z wyjątkiem art. 20 ust. 3 ustawy Pzp), co oznacza, że środek ten i tłumaczenie stanowią nierozdzielalną całość. W efekcie, aby zamawiający mógł dokonać oceny spełniania przez wykonawcę określonych wymogów, niezbędne jest przekazanie przez wykonawcę tłumaczenia środka dowodowego. Brak złożenia tego tłumaczenia oznacza, że odwołujący nie złożył przedmiotowego środka dowodowego i jego oferta jest niezgodna z warunkami zamówienia.

W tym miejscu należy zatem ponownie podkreślić, że z pkt XI.6. ppkt 7.a) swz jednoznacznie wynika, że protokół z testu wydajnościowego stanowił przedmiotowy środek dowodowy. Tym samym nie może mieć do niego i do jego tłumaczenia zastosowania art. 128 ust. 1 ustawy Pzp, gdyż kwestia uzupełniania przedmiotowych środków dowodowych została uregulowana w art. 107 ust. 2 ustawy Pzp. Z przepisu tego wynika (z zastrzeżeniem ust. 3), że wykonawca może złożyć lub uzupełnić przedmiotowy środek dowodowy wtedy, gdy łącznie spełnione są następującego przesłanki:

- wykonawca w ogóle nie złożył przedmiotowego środka dowodowego lub złożył środek niekompletny,
- zamawiający przewidział możliwość złożenia lub uzupełnienia przedmiotowego środka dowodowego w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia.

W przedmiotowym postępowaniu nie zachodzi druga z ww. przesłanek, gdyż zamawiający nie przewidział w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumentach zamówienia zastosowania art. 107 ust. 2 ustawy Pzp. Tym samym złożenie w tym trybie tłumaczenia protokołu z testu wydajnościowego, który w ogóle nie został złożony przez odwołującego, jest niedopuszczalne. Izba nie znalazła także podstaw do zastosowania w przedmiotowej sprawie art. 65 § 1 kc, gdyż istotą problemu zaistniałego w niniejszej sprawie nie jest kwestia tłumaczenia jakiegokolwiek oświadczenia woli odwołującego, ale to, że nie złożył on wymaganego dokumentu,

tj. tłumaczenia na język polski protokołu testu wydajnościowego, bez którego zamawiający nie może dokonać oceny spełnienia wymogu określonego w załączniku A do załącznika nr 1 do SWZ.

Należy przy tym zgodzić się z odwołującym, że formalizm postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie powinien mieć charakteru nadrzędnego. Konieczne jest jednak ustalenie, co stanowi formalizm. W przedmiotowej sprawie istotą sporu jest kwestia złożenia tłumaczenia na język polski przedmiotowego środka dowodowego służącego do potwierdzenia spełnienia jednego z wymogów dotyczących oferowanego sprzętu, przy czym tłumaczenie to (niezależnie od przepisów ww. rozporządzenia) wprost było wymagane przez zamawiającego w swz od wszystkich wykonawców. Tym samym uznanie, że odwołujący nie musi go składać, stanowiłoby naruszenie podstawowych zasad udzielania zamówień, o których mowa w art. 16 ustawy Pzp. W konsekwencji Izba stwierdziła, że odrzucając ofertę odwołującego, zamawiający nie naruszył art. 226 ust. 1 pkt 2) lit. c) i pkt 5) oraz art. 128 ust. 1 ustawy Pzp.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 3 września 2021 r. sygn. akt KIO 2293/21 - warunki udziału w postępowaniu

„Izba stwierdziła, że Zamawiający, nie opisując wskazanych w odwołaniu warunków udziału w postępowaniu, nie naruszył przepisów ustawy Pzp. Należy bowiem mieć na uwadze – co Odwołujący zdaje się pomijać – że w świetle przepisów ustawy zamawiający ma prawo, a nie obowiązek, sformułowania warunków udziału w postępowaniu. Wynika to wprost z przepisu art. 57 pkt 2 ustawy Pzp, który stanowi, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, o ile zostały one określone przez zamawiającego. Z powyższego wynika, że ustawa pozostawia zamawiającemu decyzję, czy w danym postępowaniu określić warunki udziału w postępowaniu, stanowiąc jednocześnie, że jeśli takie warunki zamawiający zdecyduje się określić, muszą być one – zgodnie z art. 112 ust. 1 ustawy Pzp – proporcjonalne do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiające ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia. Art. 112 ust. 1 ustawy Pzp nie może być więc interpretowany tak, jak to robi Odwołujący, jako statuujący obowiązek określenia warunków udziału w postępowaniu w każdej sytuacji, w której ze względu na przedmiot jest to zasadne. Powyższy przepis wyznacza granicę swobody

zamawiającego w kształtowaniu warunków udziału w postępowaniu, uniemożliwiając ich opisywanie w sposób nadmierny i niezwiązany z celem, jakim jest weryfikacja zdolności wykonawcy do wykonania przedmiotu zamówienia. W żadnej mierze jednak nie wprowadza on obowiązku określania warunków udziału w postępowaniu. Obowiązku takiego nie sposób też wywodzić z przepisów ogólnych, określających zasady udzielania zamówień publicznych (art. 16 i 17 ustawy Pzp), w tym z zasady proporcjonalności. Nie można bowiem z ogólnych zasad nakazujących prowadzenie postępowania w sposób proporcjonalny i zapewniający najlepszą jakość dostaw, usług, oraz robót budowlanych, wywodzić obowiązku opisanie określonych warunków udziału w postępowaniu i uzasadniać tego stopniem skomplikowania zamówienia w sytuacji, gdy inny przepis ustawy, odnoszący się wprost do warunków udziału w postępowaniu (art. 57 pkt 2 ustawy Pzp) wyraźnie stanowi, że Zamawiający może, ale nie musi warunków udziału w postępowaniu określać. Chybiona jest przedstawiona przez Odwołującego podczas rozprawy argumentacja, jakoby obowiązek określenia warunku dysponowania bazą magazynowo-transportową wynikał z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wskazać należy, że zgodnie z art. 9d ust. 1 pkt 4 tej ustawy podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do zapewnienia odpowiedniego usytuowania i wyposażenia bazy magazynowo-transportowej. Podkreślenia wymaga jednak – co Odwołujący pomija – że jest to obowiązek, który musi być spełniony podczas wykonywania usług, czego nie można utożsamiać z obowiązkiem dysponowania bazą już na etapie ofertowania, w ramach warunków udziału w postępowaniu. Ze stanowiska Odwołującego wynika natomiast, że pomija on różnicę między obowiązkami ciążącymi na wykonawcy podczas wykonywania zamówienia a warunkami udziału w postępowaniu.

Skoro określenie warunków udziału w postępowaniu jest prawem, a nie obowiązkiem zamawiającego, to nie można w drodze środków ochrony prawnej skutecznie domagać się ani sformułowania przez zamawiającego warunków udziału w postępowaniu w określonym zakresie, ani „zaostżenia” warunków, które zamawiający określił. Zarówno bowiem nieokreślenie warunków jak i określenie ich na poziomie niższym niż jest to dopuszczalne z uwagi na przedmiot zamówienia, nie stanowi naruszenia przez Zamawiającego przepisów ustawy i w konsekwencji nie może prowadzić do uwzględnienia odwołania.

Izba podziela tym samym pogląd przedstawiony w publikacji Urzędu Zamówień Publicznych z 2021 r. *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, gdzie wskazano: *Swoboda określenia przez*

zamawiających warunków zamówienia obejmuje nie tylko swobodę kształtowania treści warunków, ale również swobodę decydowania, czy warunki zostaną w ogóle określone. Zgodnie bowiem z art. 57 pkt 2 Pzp o zamówienie mogą ubiegać się wykonawcy, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, o ile zostały one określone przez zamawiającego. Zamawiający zatem może, ale nie musi, określać warunki udziału w postępowaniu.

W związku z powyższym bezprzedmiotowe dla oceny zasadności niniejszych zarzutów pozostają twierdzenia Odwołującego i przedstawione przez niego dowody dotyczące stopnia skomplikowania obecnie udzielanego zamówienia i jego porównania do zamówień wcześniej udzielanych. Należy bowiem stwierdzić, że nawet gdyby obecnie udzielane zamówienie rzeczywiście charakteryzowało się znacznym stopniem skomplikowania, to mogłoby to jedynie prowadzić do wniosku, że określenie warunków udziału w postępowaniu byłoby celowe, nie mogłoby natomiast prowadzić do stwierdzenia, że ich nieokreślenie stanowiło naruszenie ustawy Pzp.”

[pełny teks orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 16 września 2021 r. sygn. akt KIO 2358/21 - pytania, wyjaśnienie swz

„Izba stwierdziła, że w analizowanej sprawie termin składania ofert został przez zamawiającego skrócony zgodnie z art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp. Postępowanie zostało bowiem wszczęte w dniu 19 lipca 2021 r., zaś termin składania ofert został wyznaczony na dzień 2 sierpnia 2021 r. W tej sytuacji zamawiający, zgodnie z art. 135 ust. 2 ustawy Pzp, miał obowiązek udzielenia odpowiedzi na wnioski wykonawców o wyjaśnienie treści SWZ, złożone nie później niż na 7 dni przed upływem terminu składania ofert. Ponieważ termin składania ofert wyznaczono na 2 sierpnia 2021 r., to zamawiający miał obowiązek udzielenia odpowiedzi na wnioski o wyjaśnienie treści SWZ, jeśli ten trafiłby do niego nie później niż w dniu 26 lipca 2021 r. Na uwagę zasługiwał fakt, że odwołujący złożył do zamawiającego wnioski o wyjaśnienie treści SWZ dopiero w dniu 29 lipca 2021 r. W tej sytuacji znajdował zastosowanie przepis art. 135 ust. 5 Pzp, który stanowi, że *W przypadku gdy wniosek o wyjaśnienie treści SWZ nie wpłynął w terminie, o którym mowa w ust. 2, zamawiający nie ma obowiązku udzielania wyjaśnień SWZ oraz obowiązku przedłużenia terminu składania ofert.*

Z przepisu tego jasno wynikało, że w przypadku złożenia wniosku po terminie zamawiający nie ma w ogóle obowiązku reagowania na niego i udzielenia jakiegokolwiek odpowiedzi.

Błędne jest stanowisko odwołującego, przedstawione w piśmie z dnia 14 września 2021 r., zgodnie z którym jeśli zamawiający, pomimo złożenia wniosku po terminie, decyduje się na udzielenie odpowiedzi, to musi odpowiedzieć wyczerpująco i jednoznacznie na wszystkie postawione pytania. Skoro zamawiający zgodnie z prawem może w ogóle nie udzielić jakiegokolwiek odpowiedzi, to na zasadzie wnioskowania z większego na mniejsze, *ad maiori ad minus*, ma także prawo udzielić odpowiedzi niepełnej, nieodnoszącej się do całości pytania. Przypomnienia wymaga również, że zgodnie z art. 513 ustawy Pzp *odwołanie przysługuje wobec zaniechania czynności w postępowaniu, do której zamawiający był obowiązany na podstawie ustawy Pzp*. Skoro zamawiający nie miał obowiązku wykonania czynności odpowiedzi na spóźniony wniosek o wyjaśnienie SWZ, to wobec takiego zaniechania zamawiającego nie można było wnieść skutecznego odwołania.

Zdaniem Izby z sytuacją nieudzielenia pełnej odpowiedzi na pytania mieliśmy do czynienia w analizowanej sprawie.

(...) Jednakże, jak wskazano wcześniej, opisane zachowanie zamawiającego odpowiadało prawu. Zamawiający zgodnie z wyraźną dyspozycją art. 135 ust. 5 ustawy Pzp miał prawo w ogóle nie reagować na spóźnione wnioski odwołującego o wyjaśnienie treści SWZ. Wobec powyższego odwołanie musiało podlegać oddaleniu.

Niezależnie od powyższego należało przyznać rację zamawiającemu, że niektóre pytania odwołującego w ogóle nie stanowiły wniosków o wyjaśnienie treści SWZ. W konsekwencji nawet gdyby takie wnioski wpłynęły do zamawiającego w terminie, o którym mowa w art. 135 ust. 2 Pzp, to zamawiający nie musiałby w ogóle na nie reagować.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 8 września 2021 r. sygn. akt KIO 2031/21 - rażąco niska cena

„Przede wszystkim Izba zwraca uwagę na obecne brzmienie art. 224 ust. 6 ustawy, który z mocy art. 266 ustawy do postępowań poniżej progów unijnych stosuje się wprost. Zgodnie ze wskazanym przepisem Odrzuceniu, jako oferta z rażąco niską ceną lub kosztem, podlega oferta wykonawcy, który nie udzielił wyjaśnień w wyznaczonym terminie, lub jeżeli złożone wyjaśnienia wraz z dowodami nie uzasadniają podanej w ofercie ceny lub kosztu. Przepis ten w ocenie Izby znacząco odmiennie reguluje kwestię odrzucenia oferty niż obowiązujący w uprzednim stanie prawnym art. 90 ust. 3, który nakazywał odrzucenie oferty, jeżeli dokonana ocena wyjaśnień wraz z dowodami potwierdza, że oferta zawiera rażąco niską cenę

lub koszt w stosunku do przedmiotu zamówienia. W uprzednim stanie prawnym zatem zamawiający chcąc odrzucić ofertę na podstawie art. 90 ust. 3 ustawy musiał poczynić tak ścisłe ustalenia, aby być w stanie wykazać wykonawcy, że z jego wyjaśnień i dowodów wynika, że zaoferowana cena jest rażąco niska, natomiast obecnie zamawiający ma dokonać oceny, czy wyjaśnienia i dowody uzasadniają podaną cenę lub koszt i może odrzucić ofertę jeśli jest w stanie wykazać za na podstawie udzielonych wyjaśnień i dowodów nie był w stanie uznać ceny lub kosztu za uzasadniony. Tym samym w ocenie Izby nowelizacja wzmocniła znaczenie wyjaśnień konkretnych, odnoszących się do elementów kalkulacyjnych oferty i udowodnionych i podkreśliła ciężar dowodowy spoczywający na wykonawcy, którego cena jest poddawana w wątpliwość. Tym samym rację należy przyznać odwołującemu, że poprzestanie na twierdzeniach lub złożenie wyjaśnień niepopartych dowodami w obecnym stanie prawnym naraża wykonawcę na ryzyko, że zamawiający uzna te wyjaśnienia jako niewystarczające dla uzasadnienia ceny. Izba zwraca uwagę również na to, że wezwanie z art. 224 ust. 2 pkt. 1 ustawy nie ma charakteru bezwzględny – zamawiający może zadecydować o odstąpieniu od obowiązku wzywania w sytuacji, gdy rozbieżność wynika z okoliczności oczywistych, które nie wymagają wyjaśnienia. Tym samym podkreślenie przez zamawiającego na rozprawie, że wezwanie skierował nie z uwagi na własne wątpliwości, ale na oblig ustawy, nie ma znaczenia dla oceny czy zamawiający należycie wywiązał się z obowiązku oceny złożonych wyjaśnień. Zamawiający mógł bowiem na podstawie swojego doświadczenia, które dowodził na rozprawie wyciągiem z dokumentów z postępowań wcześniejszych, uznać że oczywistą praktyką rynkową jest oferowanie bardzo różnych cen w postępowaniach dotyczących rozbiórek. Mimo że zamawiający na takie doświadczenie się powoływał na rozprawie, zamawiający jednak nie uznał, że rozbieżności w ofercie H. i M. względem wartości zamówienia i średniej arytmetycznej złożonych ofert, wynikają z okoliczności oczywistych. Izba nie podziela również przekonania zamawiającego, że skoro przytoczył treść art. 224 ust. 3 ustawy w wezwaniu to wezwanie, to miało charakter ogólny uprawniający wykonawców do złożenia dowolnych wyjaśnień. Zamawiający pomija treść art. 224 ust. 4 ustawy, z którego wynika, że zakres wezwania z art. 224 ust. 3 ustawy jest zakresem szczegółowym, a zamawiający w przypadku robót budowlanych lub usług może zakres wezwania ograniczyć jedynie do wyjaśnień w zakresie zgodności z przepisami dotyczącymi kosztów pracy – art. 224 ust. 3 pkt 4 i zgodności z przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, obowiązującymi w miejscu, gdzie realizowane jest zamówienie. W tym postępowaniu

zamawiający zdecydował się na szeroki zakres wyjaśnień i nie zrezygnował z żadnego elementu wskazanego w art. 224 ust. 3 ustawy. Tym samym wykonawcy zobowiązani byli do udzielenia szczegółowych wyjaśnień obejmujących wszystkie kwestie wynikające z art. 224 ust. 3 ustawy. Nadto zgodnie z art. 224 ust. 5 obowiązek wykazania, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny lub kosztu spoczywał na wykonawcy. Izba zwraca także uwagę, że ustalenie wynagrodzenia ryczałtowego nie stanowi podstawy do odstąpienia od badania realności ceny. Tym samym wykonawca jest obowiązany wykazać, że zaoferowana cena lub koszt pozwalają na należyte wykonanie przedmiotu zamówienia. Jak wynika z ustaleń Izby obaj wykonawcy złożyli wyjaśnienia i złożyli dowody. W ocenie Izby kalkulacja własna wykonawcy może być dowodem, zwłaszcza jeśli sam zamawiający w wezwaniu wskaże ją jako akceptowany przez niego dowód. Taka sytuacja nie miała jednak miejsca w przedmiotowej sprawie, zamawiający nie określił, jakich dowodów oczekuje od wykonawcy, tym samym to na wykonawcy spoczywał ciężar doboru dowodów, które uzasadnią zamawiającemu zaoferowaną cenę.”

[pełny teks orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 31 sierpnia 2021 r. sygn. akt KIO 2299/21 - odwrócony VAT

„W pierwszej kolejności podkreślić należy, że art. 225 ust. 1 ustawy pzp nakłada na wykonawcę obowiązek poinformowania zamawiającego, że to zamawiającego będzie obciążało prawidłowe odprowadzenie stawki podatku VAT, wskazując jednocześnie nazwę (rodzaj) towaru lub usługi, których dostawa lub świadczenie będzie prowadzić do powstania obowiązku podatkowego u zamawiającego, wartość tego towaru lub usługi objętych obowiązkiem podatkowym zamawiającego bez kwoty VAT, a także wysokość stawki VAT, która zgodnie z wiedzą wykonawcy będzie miała zastosowanie. W takim przypadku, zamawiający celem porównania ofert, dolicza do przedstawionej w ofercie ceny podatek VAT, który miałby obowiązek rozliczyć zgodnie z przepisami ustawy o podatku od towarów i usług. Zgodnie z utrwalonym na gruncie art. 91 ust. 3a ustawy pzp z 2004 r. orzecznictwem Izby wykonawca jest zobowiązany podać taką informację w ofercie wyłącznie jeśli wybór jego oferty prowadziłby do powstania takiego obowiązku u zamawiającego. Zaznaczyć przy tym należy, że zmiana art. 91 ust. 3a ustawy pzp z 2004 r. w stosunku do art. 225 ust. 1 ustawy pzp sprowadza się wyłącznie do dodatkowego obowiązku podania przez wykonawcę stawki podatku VAT zgodnie ze swoją wiedzą.

Zauważyć należy, że wskazanie przez wykonawcę stawki podatku VAT zgodnie z art. 225 ust. 1 ustawy pzp nie wiąże zamawiającego skoro wykonawca podaje tę informację zgodnie ze swoją wiedzą. Okoliczność ta w ocenie Izby przesądza o wyłącznie informacyjnym charakterze obowiązku z art. 225 ust. 1 ustawy pzp. Niewątpliwie obowiązek ustalenia właściwej stawki tego podatku obciąża zamawiającego, skoro to zamawiający jako nabywca usługi lub towaru (zamawiający), a nie usługodawca lub dostawca towaru (wykonawca), jest zobowiązany do rozliczenia i odprowadzenia podatku VAT. Dyspozycja art. 225 ust. 1 ustawy pzp nie zwalnia zamawiającego ze znajomości przepisów o podatku od towarów i usług, tym samym odpowiedzialność w zakresie ustalenia właściwej stawki podatku nie może zostać przerzucona na wykonawcę (tak też: wyrok KIO z dnia 10 września 2019 r., sygn. akt: KIO 1654/19). Mając na względzie powyższe, aktualne pozostaje dotychczas wypracowane stanowisko Izby o informacyjnym charakterze analizowanego obowiązku wykonawcy, którego nie wypełnienie nie może prowadzić do odrzucenia oferty.”

[pełny teks orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 12 sierpnia 2021 r. sygn. akt KIO 2201/21 - kryterium społeczne

„Wskazując na powyższe stwierdzić należy, że ustawodawca położył wyraźny nacisk na posługiwanie się kryteriami społecznymi w ramach wyboru oferty najkorzystniejszej. Zamawiający mają prawo wprowadzania do kryteriów oceny ofert klauzul o charakterze społecznym. Zgodnie z tą koncepcją zamawiający nie są zainteresowani jedynie zakupem po najniższej cenie lub o najlepszej relacji jakości do ceny, ale również zapewnieniem, aby zamówienia publiczne przyniosły korzyści społeczne, oraz zapobieganiem niekorzystnym skutkom społecznym podczas realizacji zamówienia lub ich łagodzeniem. Nabywca publiczny może uwzględniać cele społeczne w całej procedurze udzielania zamówienia, pod warunkiem że mają niedyskryminujący charakter i są związane z przedmiotem zamówienia.

W ocenie Izby, zakwestionowane kryterium nie narusza zasad uczciwej konkurencji. Każdy z wykonawców ma dowolność co do przyjętej przez siebie polityki zatrudnienia i strategii budowania przez siebie treści oferty. Jednocześnie kryterium nie uniemożliwia zainteresowanym podmiotom wzięcia udziału w postępowaniu. Wykonawca, który nie zatrudnia osób niepełnosprawnych bądź też zatrudnia ich nieznaczną ilość, może tak skonstruować pozostałe oceniane elementy oferty, by jego oferta była nadal konkurencyjna. Sama istota ustalania kryteriów oceny ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia

publicznego opiera się bowiem na założeniu, że każdy wykonawca zaoferuje wykonanie przedmiotu zamówienia na warunkach, które odpowiadają zasadom oceny ofert w większym bądź mniejszym stopniu. Dopiero stosunek jakości do ceny lub kosztu decyduje o tym, czy złożona oferta jest najkorzystniejsza, czy też nie.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 13 lipca 2021 r. sygn. akr KIO 1848/21 - obowiązek informacyjny

„Zarzut dotyczący naruszenia przepisu art. 253 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, przez brak uzasadnienia faktycznego odrzucenia oferty odwołującego, a w związku z tym pozbawienie go możliwości weryfikacji poprawności badania oferty przez zamawiającego, Izba uznała za zasadny.

Wskazany przepis stanowi, iż niezwłocznie po wyborze najkorzystniejszej oferty zamawiający informuje równocześnie wykonawców, którzy złożyli oferty, o wykonawcach, których oferty zostały odrzucone - podając uzasadnienie faktyczne i prawne.

O ile zamawiający w informacji o wyborze oferty najkorzystniejszej oraz o wykonawcach, których oferty zostały odrzucone podał uzasadnienie prawne swojej decyzji, o tyle uzasadnienia faktycznego, zamawiający nie podał. Nie można bowiem uznać, za zgodne z obowiązującymi przepisami ustawy Pzp, stwierdzenie zamawiającego, że „(...) *Nie wszystkie oferowane artykuły posiadają cechy zawarte w opisie przedmiotu zamówienia*”.

Wyżej cytowane uzasadnienie zamawiającego, z pewnością nie może być uznane za uzasadnienie faktyczne czynności zamawiającego. Zamawiający winien bowiem szczegółowo wyjaśnić i uzasadnić dlaczego wynik badania oferty odwołującego zakończył się jego negatywną oceną. W szczególności zamawiający powinien podać konkretnie, który produkt i w jakim zakresie nie odpowiada treści SWZ. Nie jest bowiem zadaniem odwołującego domyślanie się jakie były intencje zamawiającego i przewidywanie możliwych scenariuszy badania oferty przez zamawiającego.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 2 sierpnia 2021 r. sygn. akt KIO 1903/21 - termin związania ofertą, unieważnienie postępowania

„Zarzut unieważnienia postępowania i zaniechania czynności wyboru oferty Odwołującego jako najkorzystniejszej – wykonawca oparł na twierdzeniu, że nie zostały spełnione opisane

w przepisie art. 255 pkt 6 Pzp przesłanki uzasadniające obligatoryjne unieważnienie postępowania. W tym przypadku wskazał – jak wyżej podano - na naruszenie: (1) art. 255 pkt 6 ustawy Pzp, oraz (2) art. 16 pkt 1 ustawy Pzp i (3) art. 16 pkt 2 ustawy Pzp w związku z art. 260 ust. 2 Pzp oraz (4) art. 17 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 ustawy Pzp. Także w opisie kwestionowanych czynności wskazał na art. 307 ust. 2 Pzp stwierdzając, że naruszenie tego przepisu poprzez zwrócenie się tylko do jednego Wykonawcy, a nie do wszystkich Wykonawców o wyrażenie zgody na przedłużenie terminu związania ofertą, nie wyczerpuje wszystkich przesłanek zastosowania art. 255 ust. 6 Pzp, a w szczególności nie stanowi przesłanki mogącej skutkować uniemożliwieniem zawarcia niepodlegającej unieważnieniu umowy.

Ustalenia – w tym stanowisko Odwołującego – potwierdzają, że wezwanie z dnia 17 czerwca 2021 r. o wyrażenie zgody na przedłużenie terminu związania ofertą przed upływem terminu związania ofertą (upływ w dniu 22/06/2021) Zamawiający – bezspornie - skierował tylko do jednego wykonawcy – Odwołującego.

Wskazany przepis art. 307 ust.2 Pzp stanowi: „2. W przypadku gdy wybór najkorzystniejszej oferty nie nastąpi przed upływem terminu związania ofertą określonego w dokumentach zamówienia, zamawiający przed upływem terminu związania ofertą zwraca się jednokrotnie do wykonawców o wyrażenie zgody na przedłużenie tego terminu o wskazywany przez niego okres, nie dłuższy niż 30 dni.”

Tym samym skierowanie takiego wezwania tylko do jednego wykonawcy stanowi naruszenie przepisu art. 307 ust.2 Pzp, a to z kolei skutkuje naruszeniem art. 16 pkt 1 i 2 Pzp i naruszenia zasady równego traktowania i przejrzystości tego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Powyższa okoliczność została zakwalifikowana przez Zamawiającego prawidłowo, jako wada niemożliwa do usunięcia skutkująca brakiem możliwości zawarcia ważnej umowy, albowiem ustalenie tej okoliczności nastąpiło w dniu 23 czerwca 2021 r., a zatem po upływie terminu związania ofertą.

Izba zwraca uwagę, że przeciwne działanie byłoby także sprzeczne z postanowieniami SWZ. Zgodnie bowiem z jej punktem XIV:

„1. Wykonawca będzie związany ofertą przez okres 30 dni, tj. do dnia 22.06.2021 r. Bieg terminu związania ofertą rozpoczyna się wraz z upływem terminu składania ofert.

2. W przypadku gdy wybór najkorzystniejszej oferty nie nastąpi przed upływem terminu związania ofertą wskazanego w ust. 1, Zamawiający przed upływem terminu związania ofertą zwraca się jednokrotnie do Wykonawców o wyrażenie zgody na przedłużenie tego terminu o wskazywany przez niego okres, nie dłuższy niż 30 dni. Przedłużenie terminu związania ofertą wymaga złożenia przez wykonawcę pisemnego oświadczenia o wyrażeniu zgody na przedłużenie terminu związania ofertą.

3. Odmowa wyrażenia zgody na przedłużenie terminu związania ofertą nie powoduje utraty wadium”.

Bez wątpienia – jak wskazywał Zamawiający - upływ terminu związania ofertą nie da się w żaden sposób przywrócić w stosunku do pozostałych wykonawców, którzy nie zostali wezwani do wyrażenia zgody na jego przedłużenie. W okolicznościach faktycznych tej sprawy stan związania wygaś i te dwie oferty nie mogłyby podlegać dalszej ocenie. Stanu tego nie można w żaden sposób konwalidować.

Tym samym przepis art. 255 pkt 6 Pzp – został wskazany prawidłowo jako podstawa unieważnienia przedmiotowego postępowania.

W myśl art. 255 „Zamawiający unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia, jeżeli: (...) 6) postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą uniemożliwiającą zawarcie niepodlegającej unieważnieniu umowy w sprawie zamówienia publicznego (...)”.

Zgodnie ze wskazanym przepisem, zamawiający ma zatem obowiązek unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia ze względu na jego wadę, która spełnia dwa kryteria, a mianowicie: jest to wada niemożliwa do usunięcia po jej stwierdzeniu ze względu na stan zaawansowania postępowania o udzielenie zamówienia oraz jest to wada rzutująca bezpośrednio na zawarcie niepodlegającej unieważnieniu umowy w sprawie zamówienia publicznego.

Celem postępowania jest zawarcie wyłącznie ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego i niewątpliwie - tak jak wskazywał Zamawiający – zawarciu ważnej umowy na przeszkodzie stają nieusuwalne wady proceduralne (nie podlegające konwalidacji), obciążające postępowanie w sposób nieodwracalny. Mogą to być zarówno nieprawidłowe działania, jak i zaniechania zamawiającego. Bez wątpienia upływu terminu związania ofertą nie da się w żaden sposób przywrócić w stosunku do pozostałych wykonawców, którzy nie zostali wezwani do wyrażenia zgody na jego przedłużenie.

W myśl art. 457 ust.1 pkt 1 Pzp: „1. Umowa podlega unieważnieniu, jeżeli zamawiający: 1) z naruszeniem ustawy udzielił zamówienia, zawarł umowę ramową lub ustanowił dynamiczny system zakupów bez uprzedniego zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych albo przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia wszczynającego postępowanie lub bez wymaganego ogłoszenia zmieniającego ogłoszenie wszczynające postępowanie, jeżeli zmiany miały znaczenie dla sporządzenia wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo ofert; (...). Zamawiający prawidłowo wskazał na pierwszą z przesłanek: „udzielenia zamówienia z naruszeniem przepisów ustawy”. Pozostałe nie mają zastosowania do tego stanu faktycznego. Wskazana przesłanka w ustawie Pzp z dnia 11 września 2019 r. literalnie obejmuje szerszy zakres sytuacji, przykładowo nie tylko udzielenie zamówienia w niewłaściwym trybie, ale każde naruszenie „niewzruszalne”, które mogło mieć znaczenie dla wyboru najkorzystniejszej oferty. Zatem natura możliwych okoliczności w ramach tej przesłanki wskazuje na konieczność ich odniesienia do istotnych elementów postępowania o udzielenie zamówienia, wpływających na przestrzeganie podstawowych zasad udzielania zamówień publicznych, tj. jawności, przejrzystości, uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców, związanych z wyborem najkorzystniejszej oferty.

W stan faktycznym tej sprawy stan związania ofertą z dniem 22.06.2021 r. wygaś, wybór oferty najkorzystniejszej nie został dokonany, w SWZ zastrzeżono postanowienie o jednokrotnym wezwaniu, i tego stanu Zamawiający nie mógł konwalidować.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 28 września 2021 r. sygn. akt KIO 2377/21 - tryb podstawowy z możliwością negocjacji, kosztorys

„(...) przedmiotowe postępowanie o udzielenie zamówienia prowadzone jest w trybie podstawowym z fakultatywnymi negocjacjami. Jak wynika z art. 278 ustawy Pzp, w przypadku, o którym mowa w [art. 275 pkt 2](#), negocjacje treści ofert nie mogą prowadzić do zmiany treści SWZ oraz dotyczą wyłącznie tych elementów treści ofert, które podlegają ocenie w ramach kryteriów oceny ofert. Wbrew stanowisku Odwołującego brak załączenia przez Wykonawcę kosztorysu ofertowego w branży drogowej stanowiącego ok. 50% wartości zamówienia utrudniał przeprowadzenie negocjacji w ww. zakresie. Zamawiający pozbawiony został możliwości analizy sposobu i prawidłowości kalkulacji ceny za prace w branży drogowej, jak

również należytego przygotowania się do negocjacji. Zdaniem Izby na gruncie przepisów ustawy Pzp brak jest przeszkód, aby w ramach cenowego kryterium oceny ofert przedmiotem negocjacji z wykonawcą był jeden z elementów składowych ceny, zwłaszcza gdy oferowana za wykonanie zamówienia cena ma być potwierdzona załączonymi do oferty kosztorysami opracowanymi przez wykonawcę na podstawie przedmiarów. Istotne jest jedynie to, aby faktyczny przedmiot negocjacji dotyczyły elementów treści oferty podlegających ocenie w ramach przewidzianych kryteriów oceny ofert oraz nie prowadził do zmiany SWZ, przy czym przepisy ustawy Pzp nie precyzują szczegółowego przedmiotu negocjacji, a wyznaczają jedynie ich granice zawarte w art. 278 ustawy Pzp.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

ANALIZY SYSTEMOWE

NR 9/2021

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2021 – 30.09.2021

I. Rynek zamówień publicznych

Liczba opublikowanych ogłoszeń

Rodzaj ogłoszenia	Miejsce publikacji		RAZEM
	BZP	TED	
Zamówienia publiczne			
O zamówieniu	73 486	15 359	88 845
O zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa	4	124	128
O zamiarze zawarcia umowy	2 261	519	2 780
O wyniku postępowania / udzieleniu zamówienia	89 250	21 120	110 370
O konkursie	20	30	50
O wynikach konkursu	23	69	92
O zmianie umowy	3 669	1 692	5 361
O wykonaniu umowy	12 768	-	12 768
O spełnianiu okoliczności, o których mowa w art. 214 ust. 1 pkt 11–14 ustawy Pzp	13	-	13
O zmianie ogłoszenia	35 254	14 789	50 043
Dotyczące zamówienia, dla którego nie ma obowiązku stosowania ustawy Pzp	2 151	-	2 151
Plan postępowań	7 719	-	7 719
Wstępne i okresowe ogłoszenia informacyjne	-	845	845
O profilu nabywcy	-	131	131
Razem	226 618	54 678	281 296
Koncesje			
O koncesji	11	3	14
O zmianie ogłoszenia	2	3	5
O zamiarze zawarcia umowy koncesji	0	1	1
O zawarciu umowy koncesji	0	0	0
O zmianie umowy koncesji	0	1	1
Razem	13	8	21

Postępowania wszczęte według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED	Ogółem
Roboty budowlane	43,56%	6,45%	37,10%
Dostawy	29,53%	57,81%	34,45%
Usługi	26,91%	35,74%	28,45%

Postępowania wszczęte według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Podstawowy bez negocjacji (art. 275 pkt 1)	87,71%	-
Podstawowy z możliwością negocjacji (art. 275 pkt 2)	12,19%	-
Podstawowy z negocjacjami (art. 275 pkt 3)	0,04%	-
Partnerstwo innowacyjne (art. 297)	0,06%	-
Przetarg nieograniczony	-	98,66%
Przetarg ograniczony	-	0,95%
Negocjacje z ogłoszeniem	-	0,15%
Dialog konkurencyjny	-	0,18%
Partnerstwo innowacyjne	-	0,06%

Kryteria oceny ofert – TED
(zamówienia o wartości powyżej progów UE)

Kryterium	Odsetek postępowań			
	roboty budowlane	dostawy	usługi	Ogółem
Cena jako jedyne kryterium	24%	32%	33%	32%
Cena i inne kryteria	76%	68%	67%	68%

Zamówienia udzielone według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED	Ogółem
Roboty budowlane	34,99%	6,25%	29,49%
Dostawy	35,96%	50,35%	38,71%
Usługi	29,05%	43,40%	31,80%

Zamówienia udzielone według trybu postępowania

Tryb	BZP Pzp z 2004 r.	BZP Pzp z 2019 r.	TED
Przetarg nieograniczony	87,04%	-	-
Przetarg ograniczony	0,31%	-	-
Negocjacje z ogłoszeniem	0,03%	-	-
Dialog konkurencyjny	0,04%	-	-
Negocjacje bez ogłoszenia	0,06%	-	-
Zamówienie z wolnej ręki	10,57%	-	-
Zapytanie o cenę	1,80%	-	-
Partnerstwo innowacyjne	0,00%	-	-
Licytacja elektroniczna	0,15%	-	-
Podstawowy bez negocjacji (art. 275 pkt 1)	-	82,04%	-
Podstawowy z możliwością negocjacji (art. 275 pkt 2)	-	11,45%	-
Podstawowy z negocjacjami (art. 275 pkt 3)	-	0,04%	-
Partnerstwo innowacyjne (art. 297)	-	0,04%	-
Negocjacje bez ogłoszenia (art. 301)	-	0,07%	-
Zamówienie z wolnej ręki (art. 305)	-	6,36%	-
Przetarg nieograniczony	-	-	90,10%
Przetarg ograniczony	-	-	1,50%
Negocjacje z ogłoszeniem	-	-	0,27%
Dialog konkurencyjny	-	-	0,17%
Partnerstwo innowacyjne	-	-	0,03%
Negocjacje bez ogłoszenia	-	-	5,90%
Zamówienie z wolnej ręki	-	-	2,03%

Średnia liczba ofert składanych i odrzucanych

(zamówienia powyżej wartości określonej w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp z 2004 r. ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba ofert	
	składanych	odrzuconych
Roboty budowlane	5,11	2,57
Dostawy	2,20	1,47
Usługi	2,66	1,62
Średnio	2,76	1,85

**Procent liczby udzielanych zamówień oraz rodzaj udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej wartości określonej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp z 2019 r. ale poniżej progów UE)**

Rodzaj zamawiających	Udział	B	D	U
1. Zamawiający publiczny:				
a) jednostka sektora finansów publicznych:				
• organ władzy publicznej:				
– organ administracji rządowej (centralnej lub terenowej)	3,47%	29,08%	32,63%	38,29%
– organ kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sąd i trybunał	0,43%	35,57%	16,60%	47,83%
• jednostka samorządu terytorialnego	45,90%	59,70%	11,77%	28,53%
• związek jednostek samorządu terytorialnego	0,24%	52,17%	10,15%	37,68%
• związek metropolitalny	0,01%	0,00%	0,00%	100,00%
• jednostka budżetowa	8,23%	46,58%	20,63%	32,79%
• samorządowy zakład budżetowy	0,67%	54,43%	25,57%	20,00%
• agencja wykonawcza	0,45%	30,19%	34,72%	35,09%
• instytucja gospodarki budżetowej	0,10%	19,67%	50,82%	29,51%
• państwowy fundusz celowy	0,01%	0,00%	50,00%	50,00%
• Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zarządzane przez nie fundusze	0,27%	41,77%	39,24%	18,99%
• Narodowy Fundusz Zdrowia	0,06%	9,09%	36,36%	54,55%
• samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	6,72%	9,74%	68,09%	22,17%
• uczelnia publiczna	5,26%	19,41%	45,57%	35,02%
• Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne	0,31%	15,47%	71,82%	12,71%
• państwowe i samorządowe instytucje kultury	0,94%	26,86%	24,50%	48,64%
• inne państwowe i samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych	0,54%	30,89%	27,71%	41,40%
b) inna państwowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej	3,86%	50,02%	26,78%	23,20%
c) związki podmiotów, o których mowa w art. 4 pkt 1 lub 2 ustawy lub podmiotów, o których mowa w art. 4 pkt. 3 ustawy	0,63%	28,53%	44,29%	27,18%
d) osoba prawna, o której mowa w art. 4 pkt 3 ustawy (podmiot prawa publicznego)	8,18%	18,41%	53,04%	28,55%
e) inny zamawiający	13,45%	25,14%	45,27%	29,59%
2. Zamawiający sektorowy	0,21%	26,19%	44,44%	29,37%
3. Zamawiający subsydiowany	0,00%			
4. Zamawiający publiczny udzielający zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (art. 7 pkt 36 ustawy Pzp)	0,06%	10,81%	45,95%	43,24%
5. Zamawiający sektorowy udzielający zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (art. 7 pkt 36 ustawy Pzp)	0,00%			

Procent liczby udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia o wartości powyżej progów UE)

Kategorie zamawiających	Udział
Administracja rządowa centralna	5,10%
Administracja rządowa terenowa	2,35%
Administracja samorządowa	16,16%
Podmiot prawa publicznego	22,12%
Podmiot działający w sektorze użyteczności publicznej	12,68%
Inny	41,59%

Rodzaj udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia o wartości powyżej progów UE)

Kategorie zamawiających	Udział procentowy		
	roboty budowlane	dostawy	usługi
Administracja rządowa centralna	9,58%	32,71%	57,71%
Administracja rządowa terenowa	3,42%	37,83%	58,75%
Administracja samorządowa	9,49%	21,78%	68,73%
Podmiot prawa publicznego	1,93%	70,76%	27,31%
Podmiot działający w sektorze użyteczności publicznej	15,12%	29,73%	55,15%
Inny	4,35%	59,76%	35,89%

Liczba zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach innych państw członkowskich UE z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Rodzaj zamówienia – liczba kontraktów, wartości kontraktów [w EUR]								Razem	
	roboty budowlane		dostawy		usługi		konkurs			
Austria			1	17 500 000					1	17 500 000
Belgia					4	14 596 325			4	14 596 325
Czechy	2	3 051 160	7	16 074 869	3	5 273 865			12	24 399 894
Estonia			1	40 000	2	106 740			3	146 740
Finlandia			1	857 500	1	840 000			2	1 697 500
Francja			2	35 000					2	35 000
Holandia (Niderlandy)			1	b.d.	40	609 150 000			41	609 150 000
Litwa			3	1 313 109	3	630 834			6	1 943 943
Luksemburg			1	28 184 640	2	12 700 000			3	40 884 640
Łotwa			2	799 455					2	799 455
Niemcy	1	104 069	5	2 688 033	3	460 000			9	3 252 102
Rumunia			3	81 841 576	1	1 268 384			4	83 109 960
Słowacja	1	254 835 882	1	3 490 000					2	258 325 882
Szwecja			1	292 144	1	214 726			2	506 870
Węgry			4	4 910 947	2	255 739			6	5 166 686
Włochy			1	3 817 030					1	3 817 030
Razem	4	257 991 111	34	161 844 303	62	645 496 614	0	0	100	1 065 332 028

* - dane na podstawie siedziby wykonawcy wskazanej w treści ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED). Nie podlega badaniu struktura kapitałowa wykonawcy.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 3/2021

Liczba zamówień udzielonych przez polskich zamawiających wykonawcom zagranicznym z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Rodzaj zamówienia – liczba kontraktów, wartości kontraktów [w PLN]							Razem		
	roboty budowlane		dostawy		usługi		konkurs			
Austria	2	52 135 071	10	22 756 039	3	1 155 505	1	2 200 000	16	78 246 616
Belgia			39	29 457 416	10	46 394 642			49	75 852 057
Bułgaria			2	b.d.					2	b.d.
Chiny	1	431 557 960			3	5 853 200			4	437 411 160
Cypr			5	84 142 475					5	84 142 475
Czechy	1	4 060 000	43	166 999 000	4	3 717 115			48	174 776 115
Dania			3	10 480 194	1	8 126 954			4	18 607 148
Estonia					1	1 992 127			1	1 992 127
Finlandia			2	1 077 533					2	1 077 533
Francja			11	142 412 120	19	211 912 538			30	354 324 658
Grecja					2	b.d.			2	b.d.
Hiszpania	5	739 396 134	3	7 434 773	8	285 788 502			16	1 032 619 410
Holandia (Niderlandy)			24	42 209 247	6	1 432 196			30	43 641 443
Irlandia			55	3 329 446	2	11 382 114			57	14 711 560
Izrael			1	7 715 479					1	7 715 479
Kanada			1	1 544 000					1	1 544 000
Korea Południowa					1	14 602 347			1	14 602 347
Litwa	1	35 790 000	7	42 269 773					8	78 059 773
Luksemburg					1	145 156 200			1	145 156 200
Malta					1	b.d.			1	b.d.
Monako					1	5 971 200			1	5 971 200
Niemcy	6	348 749 935	125	533 557 318	16	67 496 467			147	949 803 719
Norwegia			2	2 368 756					2	2 368 756
Portugalia	1	38 591 882			1	1 983 462			2	40 575 344
Rosja			1	6 103 224	1	7 531 176			2	13 634 400
Rumunia			1	230 916 000					1	230 916 000
Słowacja			3	19 577 282	1	b.d.			4	19 577 282
Słowenia			1	248 690					1	248 690
Szwajcaria			48	57 359 983	3	28 246 877			51	85 606 860
Szwecja			119	198 472 438					119	198 472 438
Turcja	3	2 229 243 842	3	11 587 950					6	2 240 831 793
USA			1	2 905 164	3	20 268 085			4	23 173 249
Węgry			1	1 616 570	3	5 255 500			4	6 872 070
Wielka Brytania			6	23 878 557	7	381 824 663			13	405 703 219
Włochy			2	3 121 175	4	148 206 849			6	151 328 024
Razem	20	3 879 524 825	519	1 653 540 603	102	1 404 297 717	1	2 200 000	642	6 939 563 144

* - dane na podstawie siedziby wykonawcy wskazanej w treści ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED). Nie podlega badaniu struktura kapitałowa wykonawcy.

II. Kontrola Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych

Kontrola uprzednia

Sprawy	Liczba	
Wszczęte	230	
Zakończone	219	
Wyniki	Liczba	Struktura procentowa
Odstąpiono od kontroli	95	43%
Nie stwierdzono naruszeń	93	43%
Stwierdzono naruszenia	31	14%
w tym:		
zalecenie unieważnienia	1	3%
zalecenie usunięcia naruszeń	7	23%
naruszenia formalne (bez zaleceń)	23	74%

Kontrole doraźne

Sprawy	Liczba	
Wszczęte	181	
Zakończone	93	
Wyniki	Liczba	Struktura procentowa
Nie stosuje się PZP	6	7%
Odstąpienie od kontroli	5	5%
Stwierdzono brak naruszeń mających wpływ na wynik postępowania	59	63%
Stwierdzono podstawy do dalszego prowadzenia kontroli	0	0%
Stwierdzono naruszenia	23	25%
w tym:		
zawiadomienie RDFP	23	-

Postępowania wyjaśniające

Sprawy	Liczba	
Wszczęte	146	
Zakończone	389	
Wynik	Liczba	Struktura procentowa
przekazane do kontroli	37	10%

III. Środki ochrony prawnej

Liczba odwołań i sposób ich rozstrzygnięcia

	Liczba	
Wniesiono ogółem	2 897	
Rozpatrzone ogółem	2 871	
Sposób rozpatrzenia	Liczba	Rozkład procentowy
Zwrócone	144	5%
Odrzucone	61	2%
Umorzone postępowanie	794	28%
Umorzone postępowanie – zarzuty uwzględnione przez zamawiającego	524	18%
Oddalone	828	29%
Uwzględnione	520	18%

Odwołania wnoszone w zależności od rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	2021 r.	2020 r.
Roboty budowlane	29%	28%
Dostawy	29%	31%
Usługi	42%	41%

Liczba skarg na wyroki Krajowej Izby Odwoławczej wniesionych do sądów

Skargi	2021 r.	2020 r.
Liczba wniesionych skarg	123	80
Odsetek liczby wniesionych skarg w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań	4%	3%

Przygotował:
Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych

Zespół redakcyjny Informatora UZP:

*Joanna Orzeł   Anna Węclawska
Wojciech Michalski   Kinga Ostrowska
Urszula Krynicka   Monika Rudnicka-
Dodot
pod kierunkiem   Anity Wichniak-Olczak*

KONTAKT:

***Urząd Zamówień Publicznych
ul. Postępu 17a , 02-676 Warszawa
tel. 458-77-07 fax 458-78-36, informator@uzp.gov.pl***